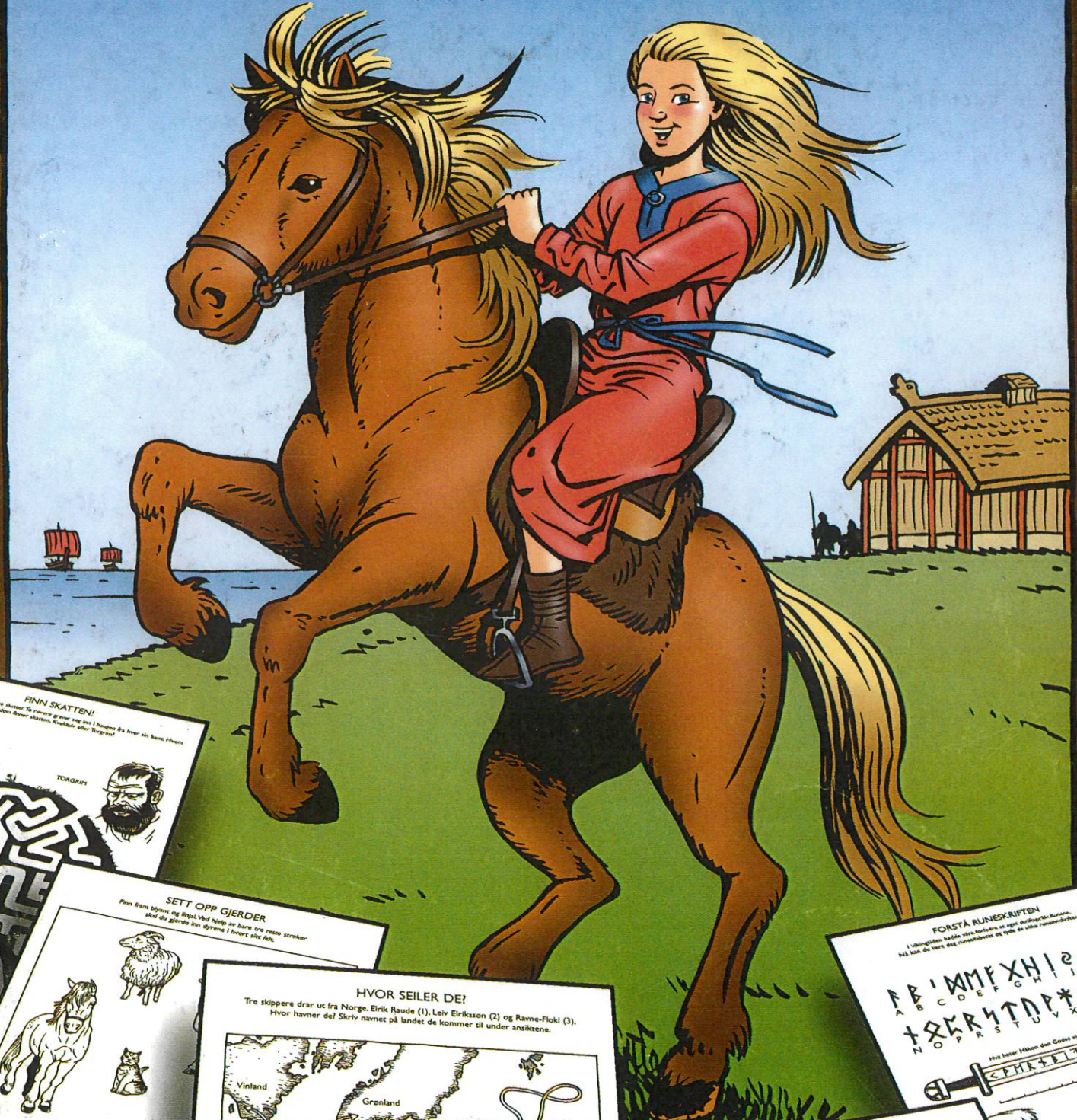

STIKLASTADIR

Oppgavehefte

FINN SKATTEN!
 Hvor er rike skatten? 10 runder girer og du i tillegg 50 runder for hver du finner skatten. Finn skatten i løpet av 10 minutter. Skatten er enten i skatten eller i skatten.

KYLDUKK
 TORGRIF

SETT OPP GJERDER
 Finn frem bjørne og høst. Ved hjelp av bare tre rene streker skal du gjerdet som styrer i løpet sine felt.

HVOR SEILER DE?
 Tre skipere drar ut fra Norge, Erik Raude (1), Leiv Eiriksson (2) og Ranne-Floki (3). Hvor havner de? Skriv navnet på landet de kommer til under ansiktene.

FORSTÅ RUNESKRIFTEN
 I tillegg skal du finne ut hvilke av tegnene som betyr: Hus, skog, vann, og jord.

A	B	I	M	P	X	H	I	2	3	4	5	6	7	8	9	0
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	+	-	*	!	?	~	^	&

Hva betyr Håkon den Gode's stjerne?

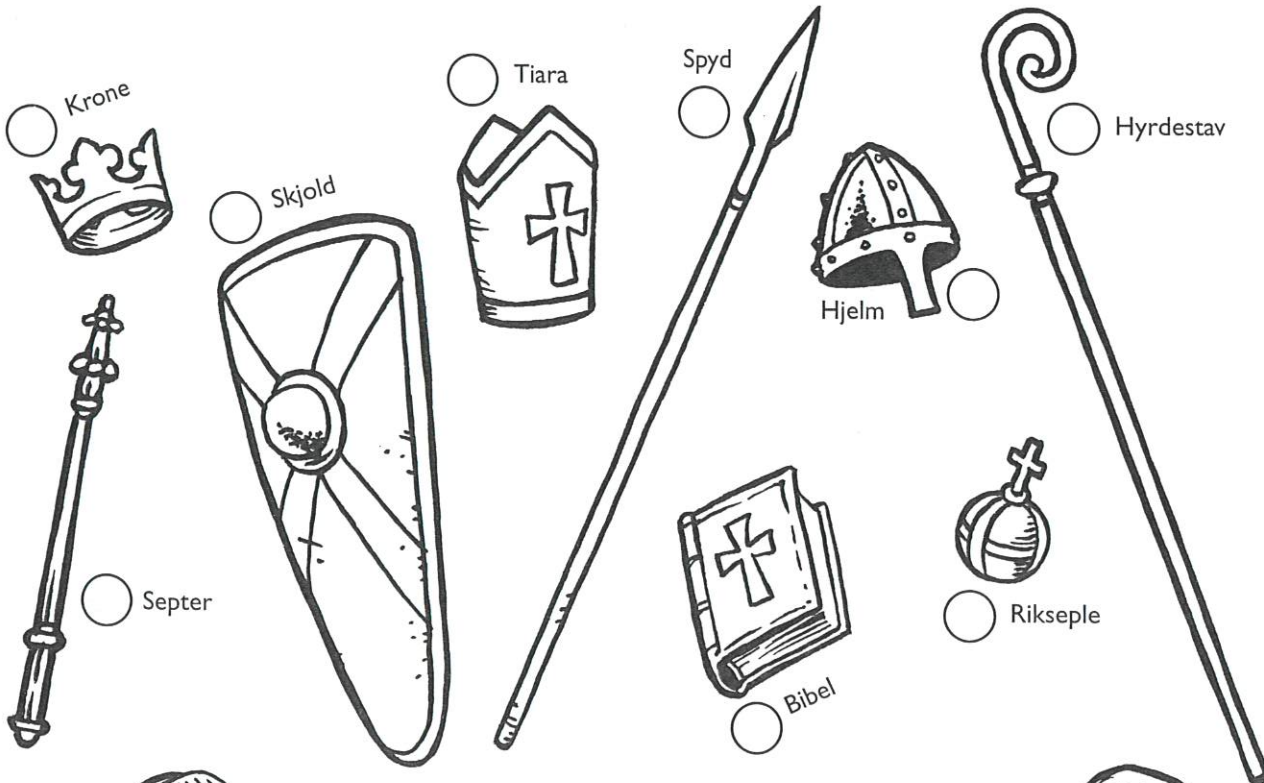
HVEM FÅR FISKEN?
 Svarene har fisket seg for barna. Hvem av dem er det som egentlig tar fisk på brotst?

ATLE
 MELGA
 JOSTEN

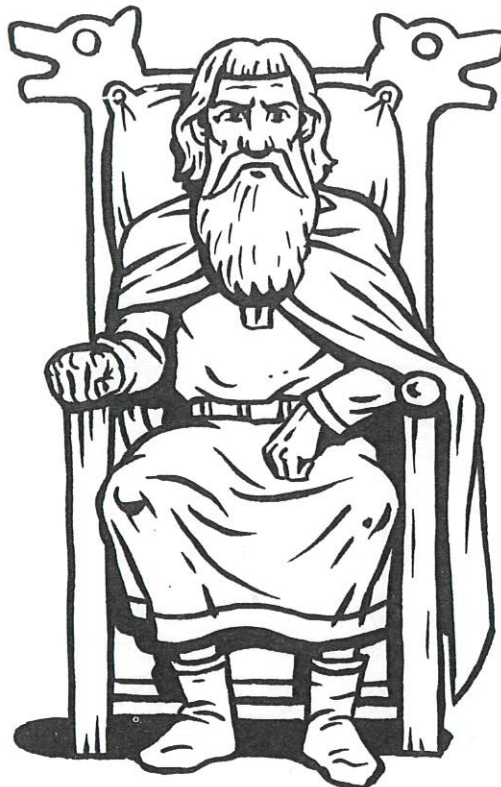
HVA TILHØRER HVEM?

Disse karene har blandet tingene sine. Kan du hjelpe dem?

Sett en B i sirklene ved de tingene som biskopen skal ha, en K i tingene til kongen, og en H i tingene til hirdmannen.

BISKOP

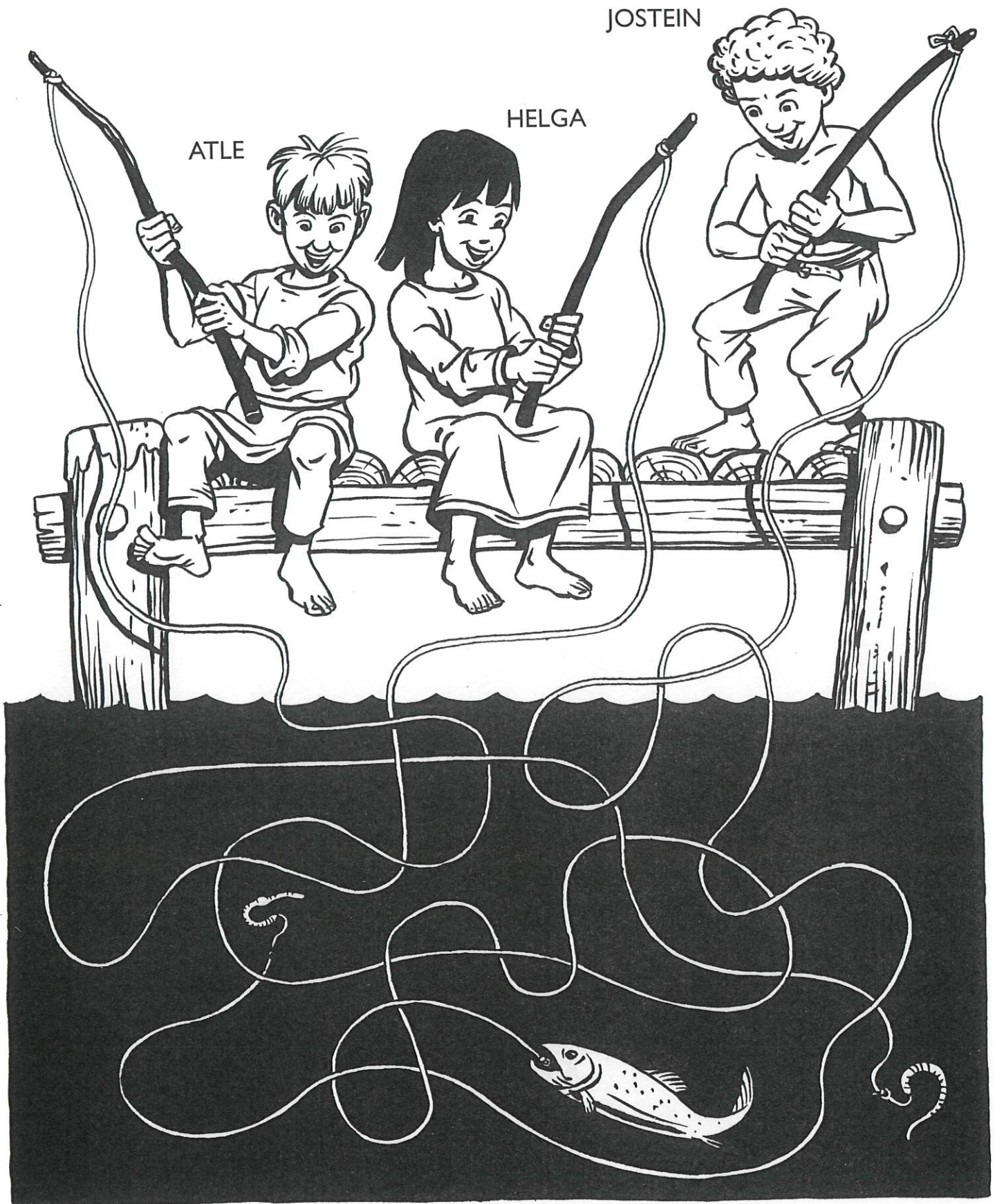
KONGE

HIRDMANN

HVEM FÅR FISKEN?

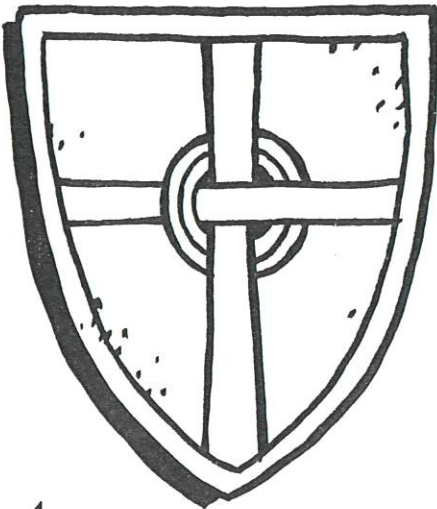
Snørene har floket seg for barna. Hvem av dem er det som egentlig har fått fisken på kroken?

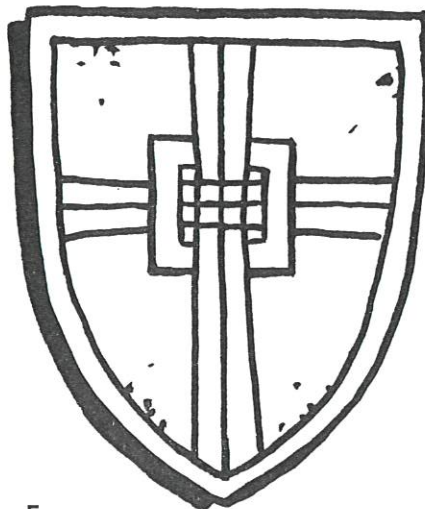
HVILKE SKJOLD ER LIKE?

Alle de ni skjoldene er prydet med kors, men to av dem er nøyaktig like. Hvem?

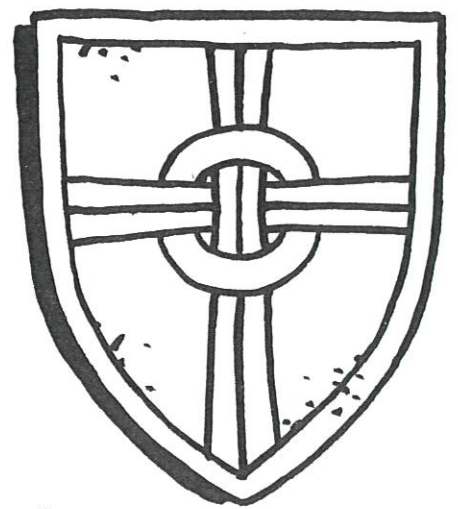
1

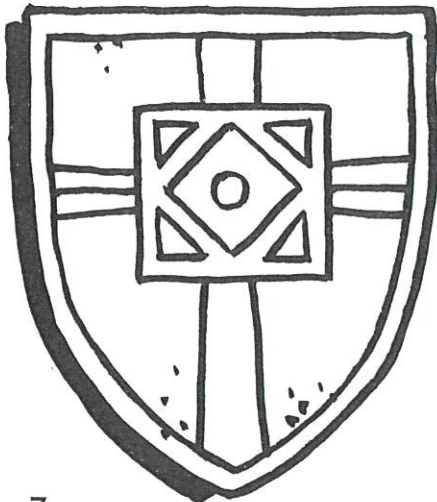
2

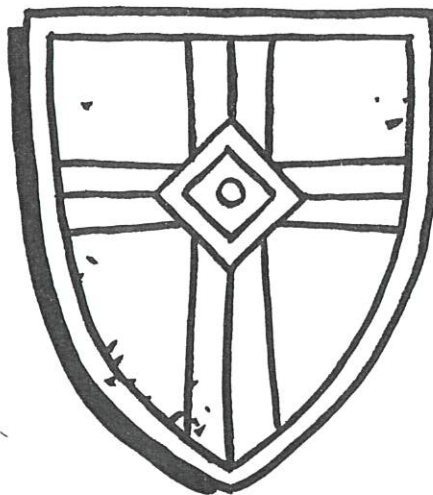
3

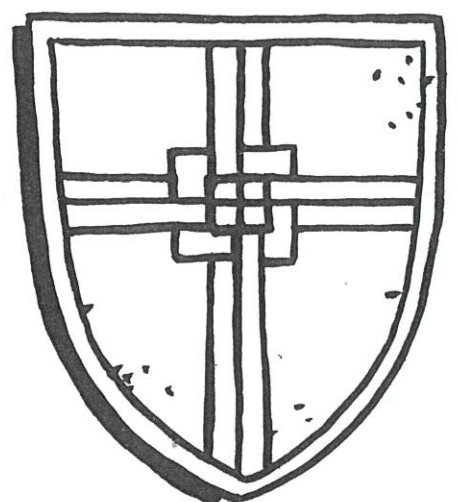
4

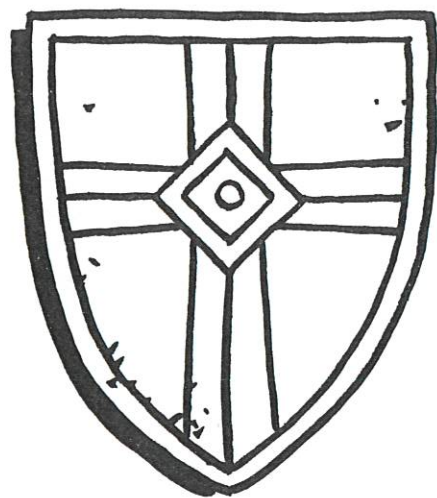
5

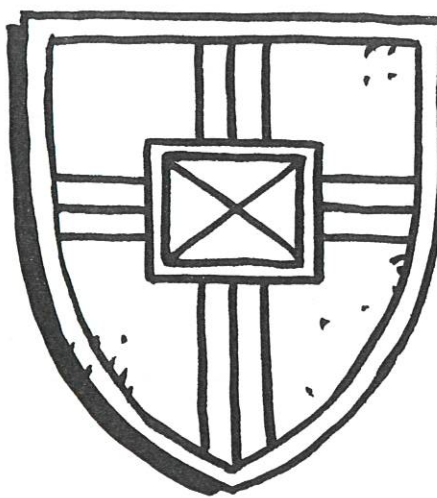
6

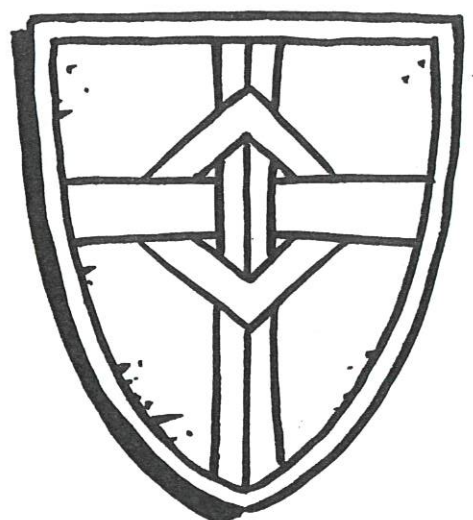
7

8

9

TEGN ETTER TALL

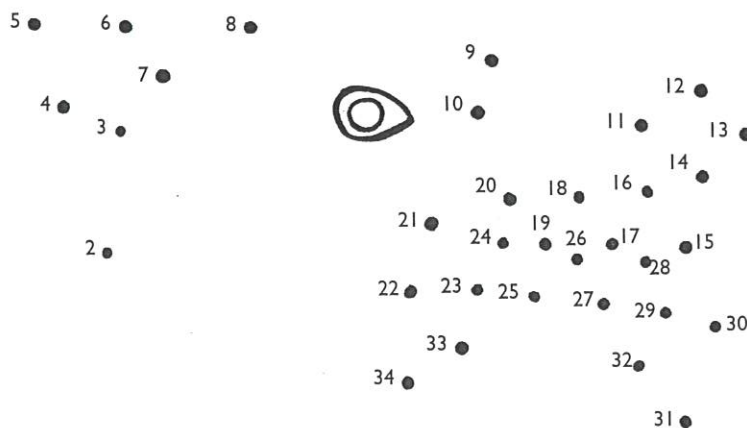
Tre kongeskip ligger på vannet. ORMEN

LANGE er Olav

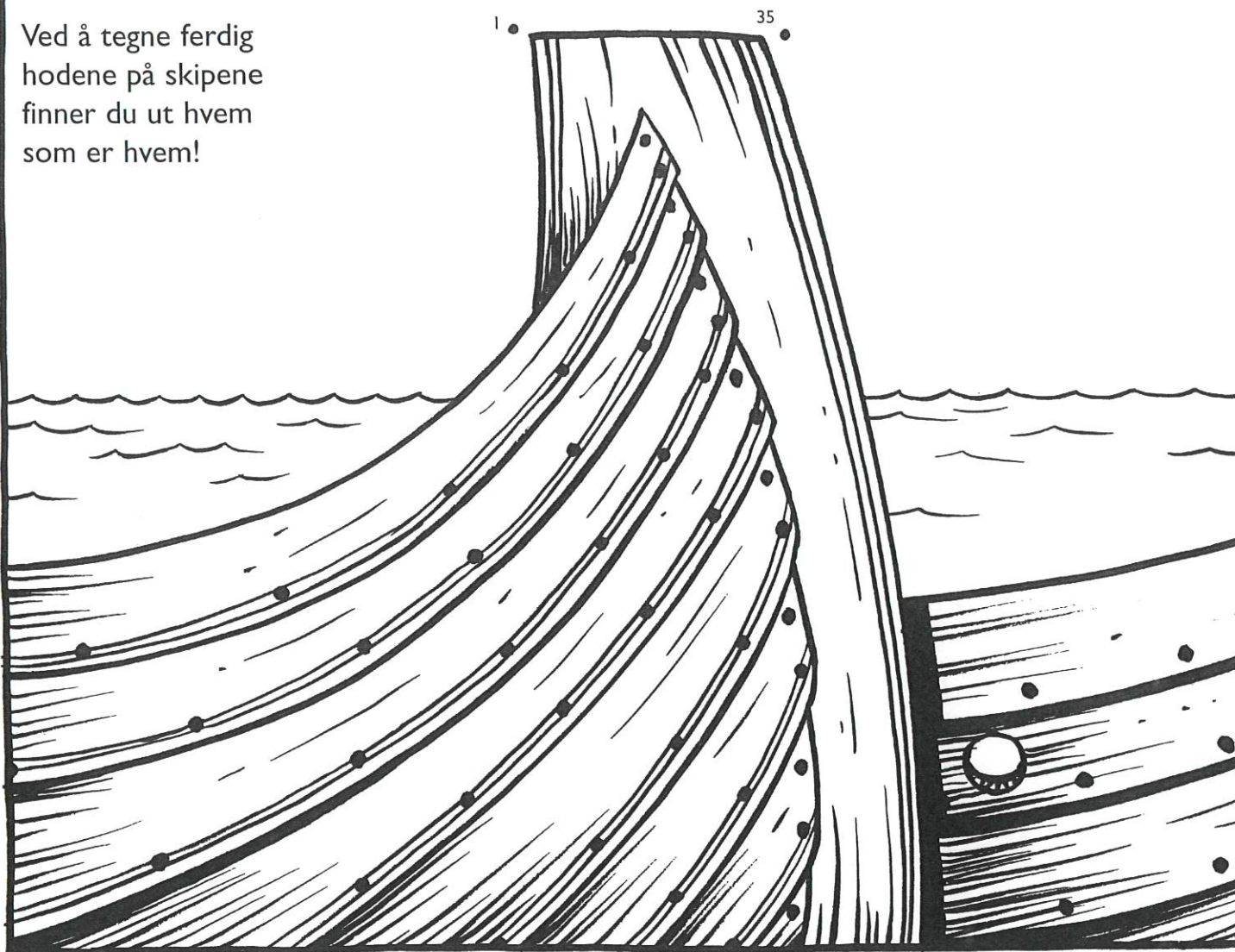
Tryggvasons skip, det har et drakehode i framstavnen.

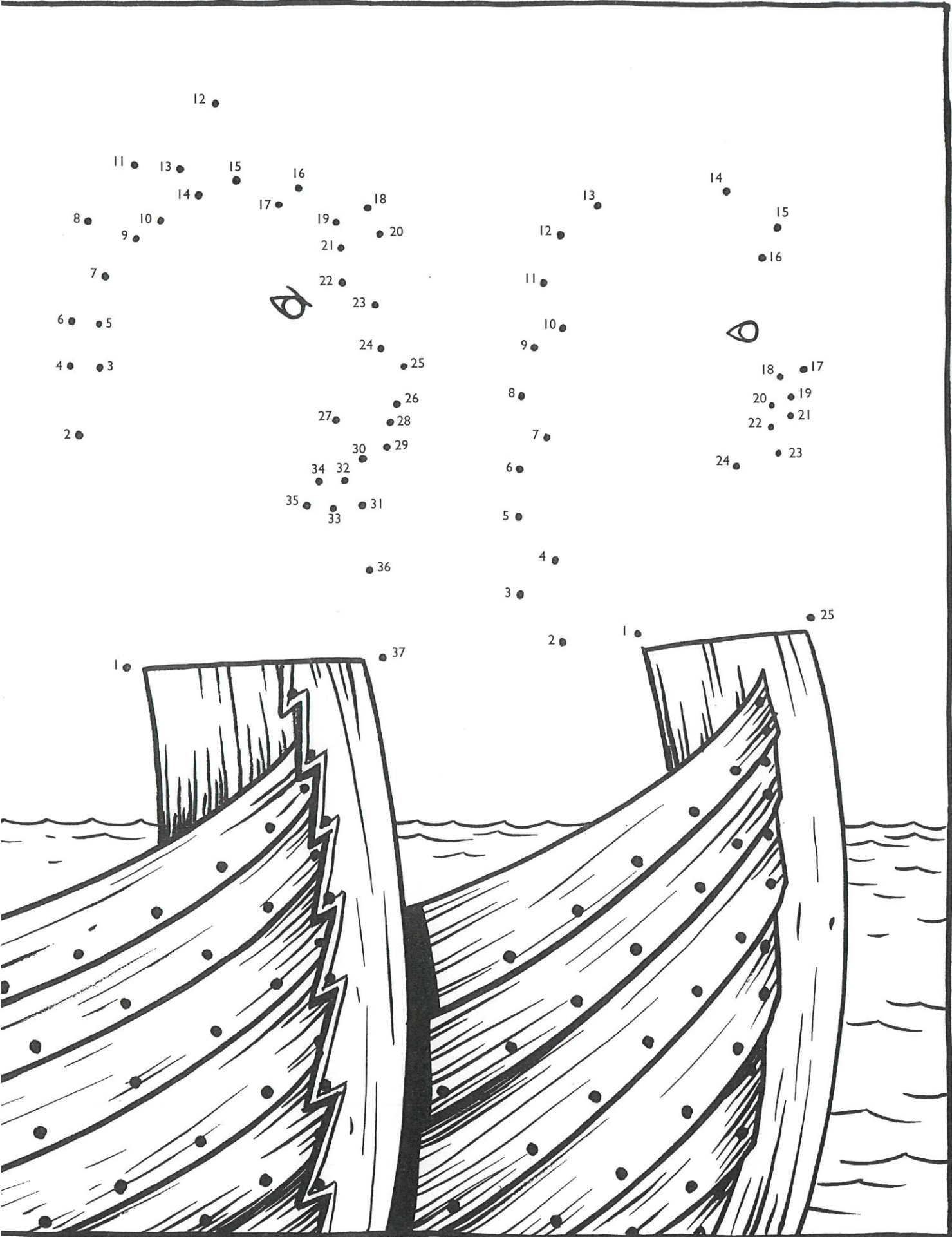
Olav den Helliges skip heter VISUNDEN, det er navnet på den europeiske bisonoksen.

Det tredje skipet er Sverre Sigurdsson sitt, og er oppkalt etter Jomfru Maria. Det heter MARIASUDEN.

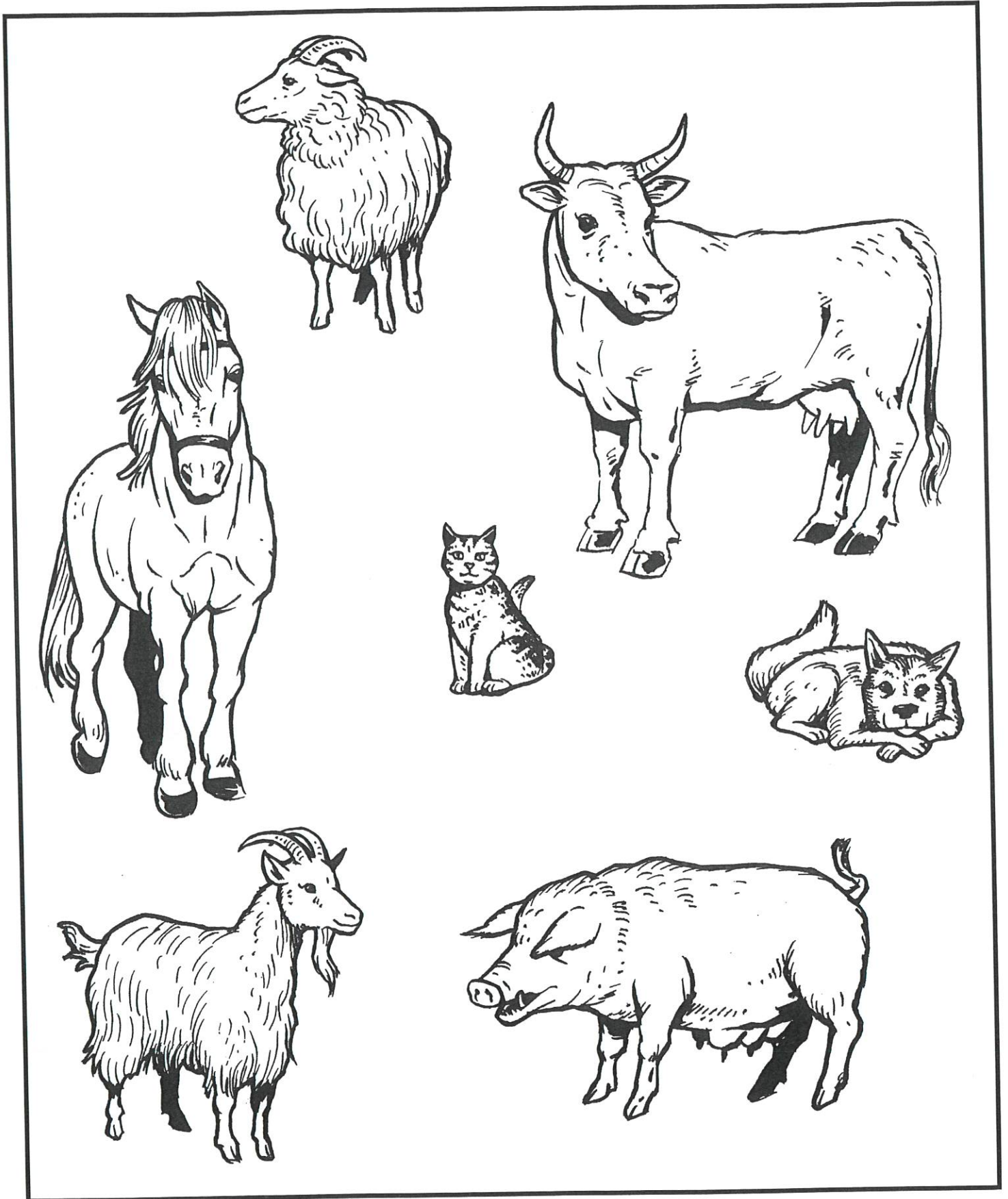
Ved å tegne ferdig hodene på skipene finner du ut hvem som er hvem!

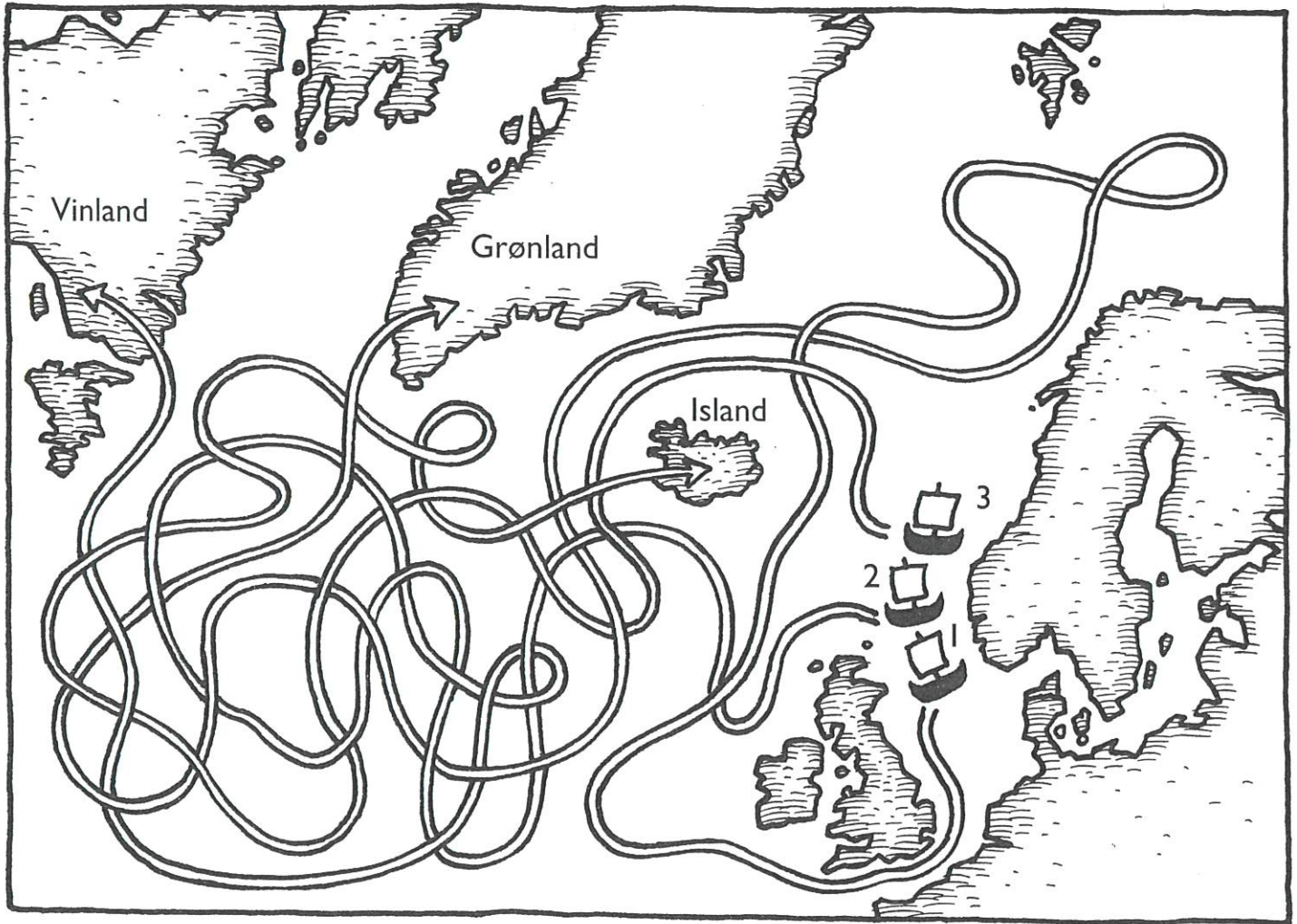
SETT OPP GJERDER

Finn fram blyant og linjal. Ved hjelp av bare tre rette streker skal du gjerde inn dyrene i hvert sitt felt.

HVOR SEILER DE?

Tre skippere drar ut fra Norge. Eirik Raude (1), Leiv Eiriksson (2) og Ravne-Floki (3).
Hvor havner de? Skriv navnet på landet de kommer til under ansiktene.

1. EIRIK RAUDE

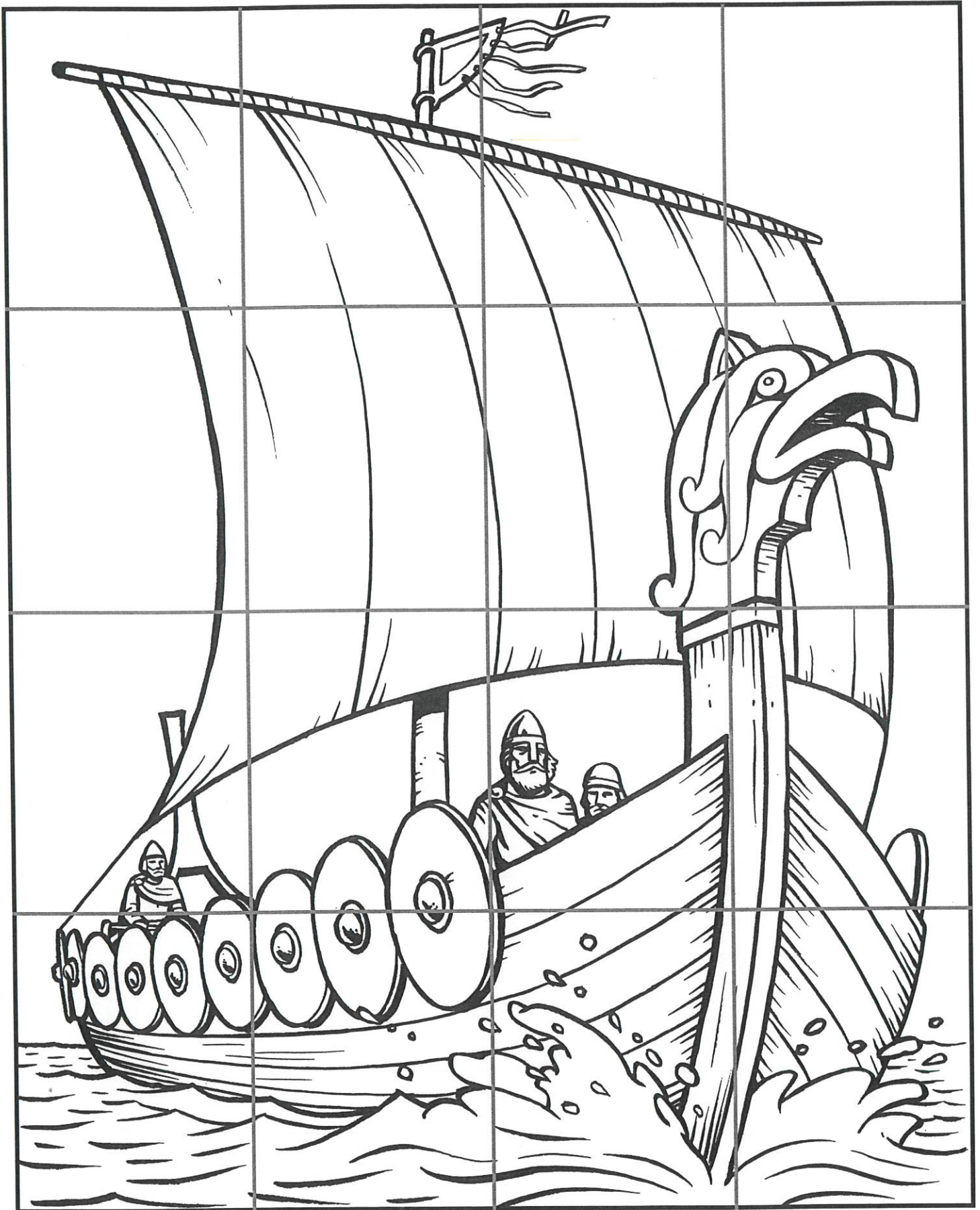
2. LEIV EIRIKSSON

3. RAVNE-FLOKI

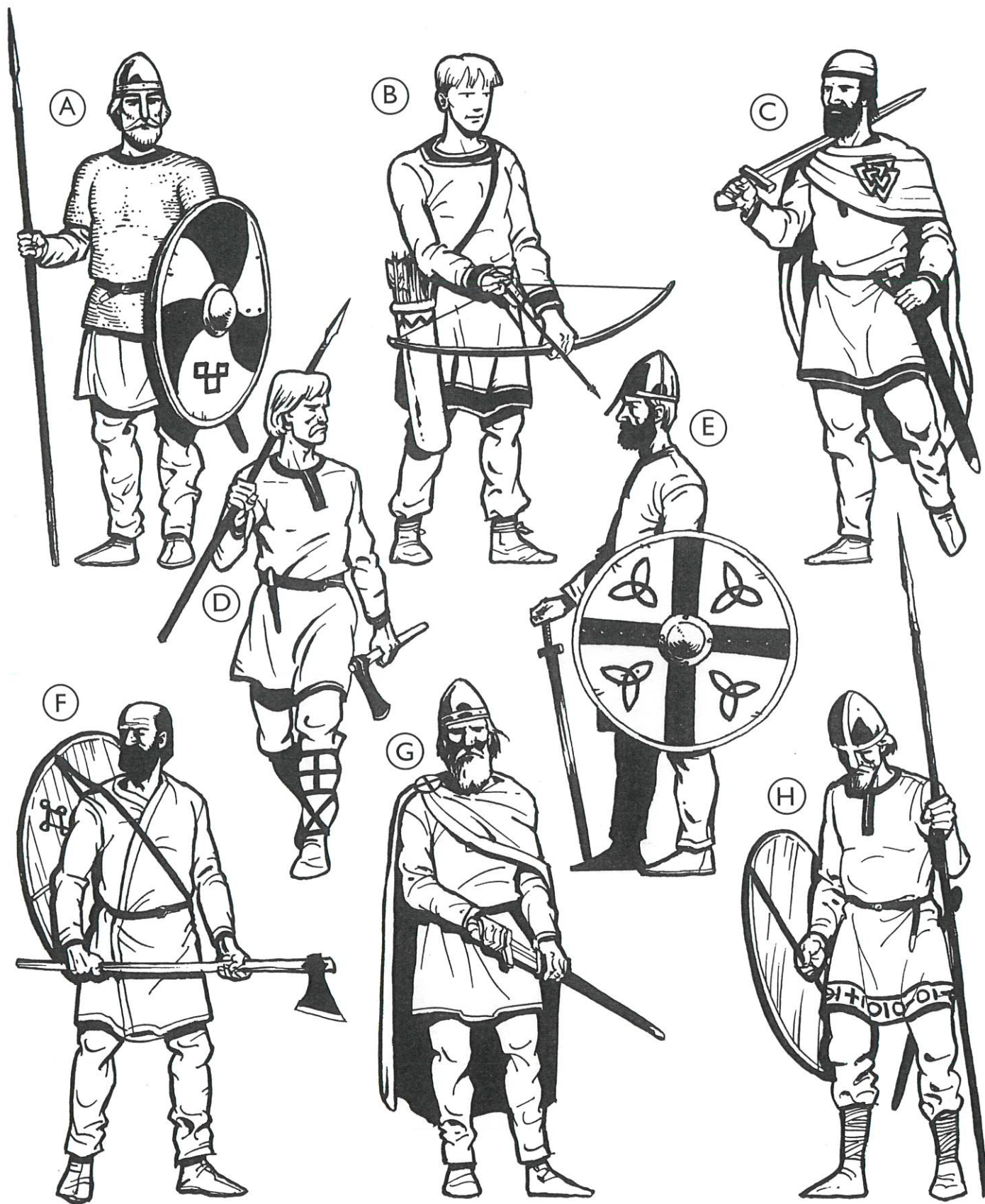
TEGN VIKINGESKIPET

Lag din egen tegning av langskipet "Griffen" ved å kopiere én og én rute!

HELLIG OLAVS KRIGERE

Fire av krigerne kjemper for Olav Haraldsson, mens fire slåss for den dansk-engelske Knut. Norgeskongens menn er merket med kors (kryss). Hvem er Olavs menn?

HVILKET ORD BLIR DETTE?

Den 1. bokstaven finns i sild og ikke i ild.

Den 2. finns ikke i åre, men let i tåre!

Den 3. finns i rise, men ikke i rose.

Den 4. finns i klem og ikke i lem.

Den 5. finns i lære og ikke i ære.

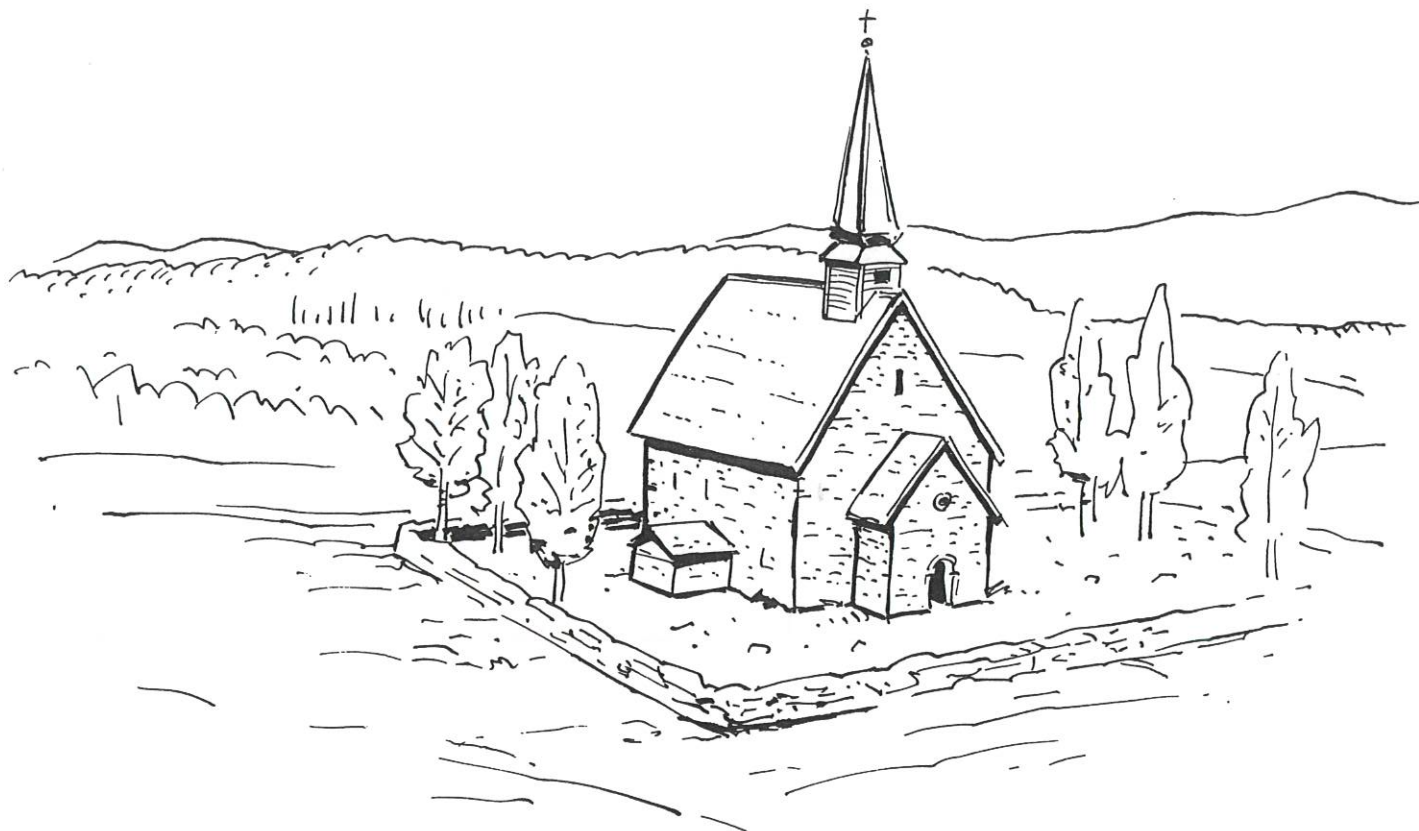
Den 6. finns ikke i vann, men i venn!

Den 7. finns i slange, men ikke i lange.

Den 8. finnes ikke i ull, men i tull!

Den 9. finnes i mann, men ikke i munn!

Den 10. finnes ikke i åpen, men i dåpen.

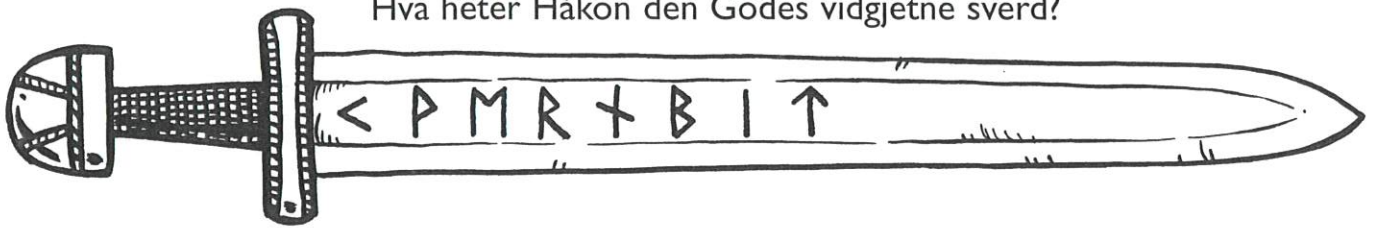

FORSTÅ RUNESKRIFTEN

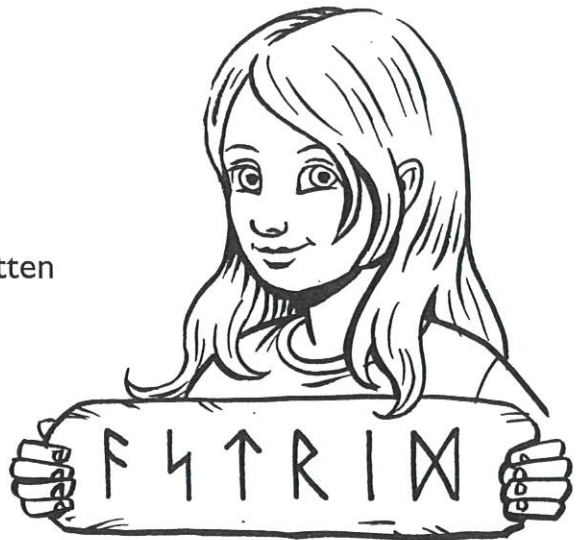
I vikingtiden hadde våre forfedre et eget skriftspråk: Runene.
Nå kan du lære deg runealfabetet og tyde de ulike runeinnskriftene!

Ʀ	ᚸ	ᚹ	ᚰ	ᚱ	ᚲ	ᚳ	ᚴ	ᚵ	ᚶ	ᚷ	ᚸ	ᚹ
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
ᚰ	ᚱ	ᚲ	ᚳ	ᚴ	ᚵ	ᚶ	ᚷ	ᚸ	ᚹ	ᚰ	ᚱ	ᚲ
N	O	P	R	S	T	U	V	X	Y	Æ	Ø	Å(AA)

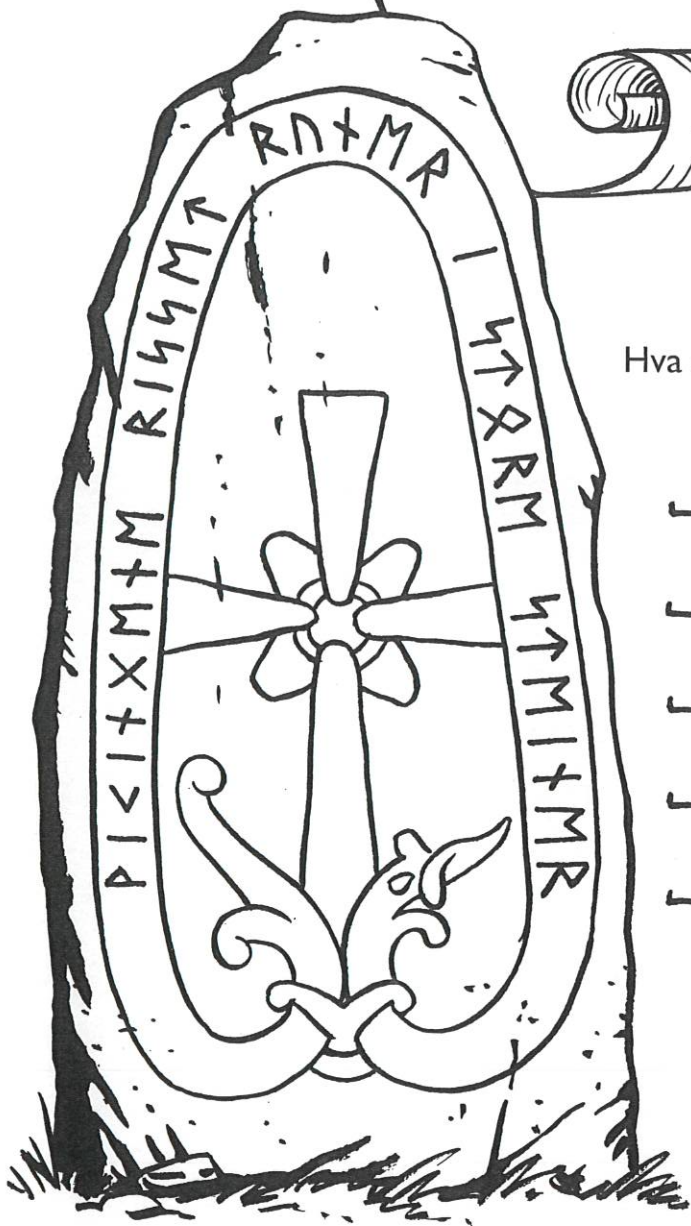
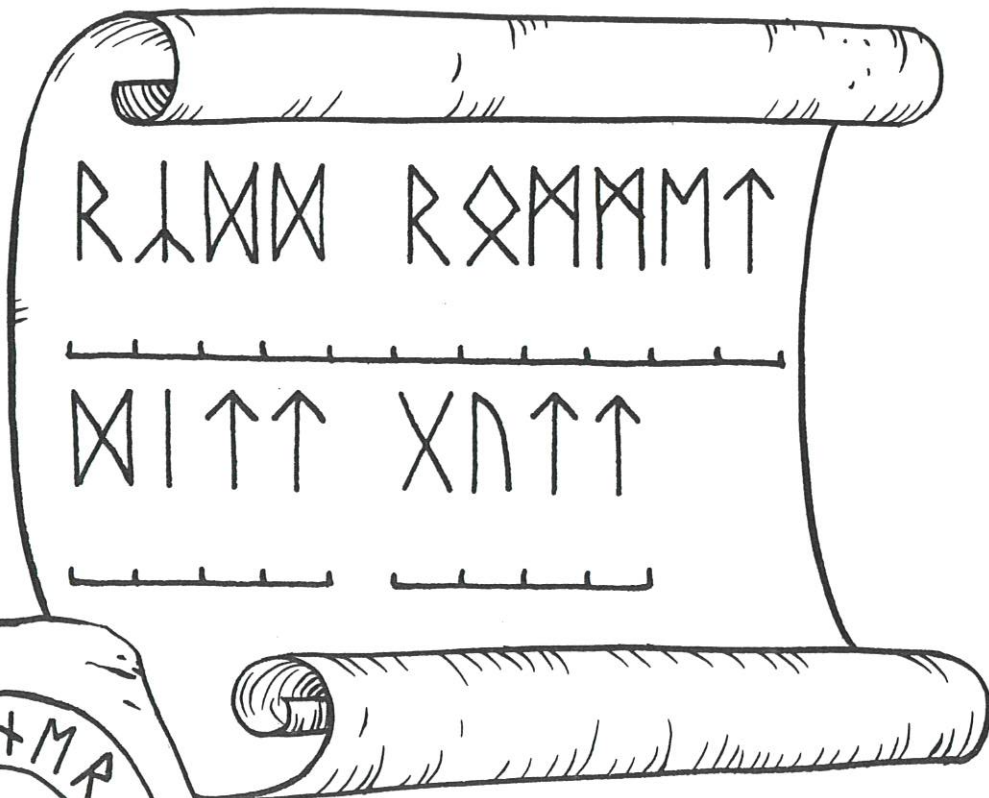
Hva heter Håkon den Godes vidgjetne sverd?

Hva heter gutten og jenta?

Kongen har sendt
 et brev til kron-
 prinsen med en
 viktig beskjed.
 Hva står det?

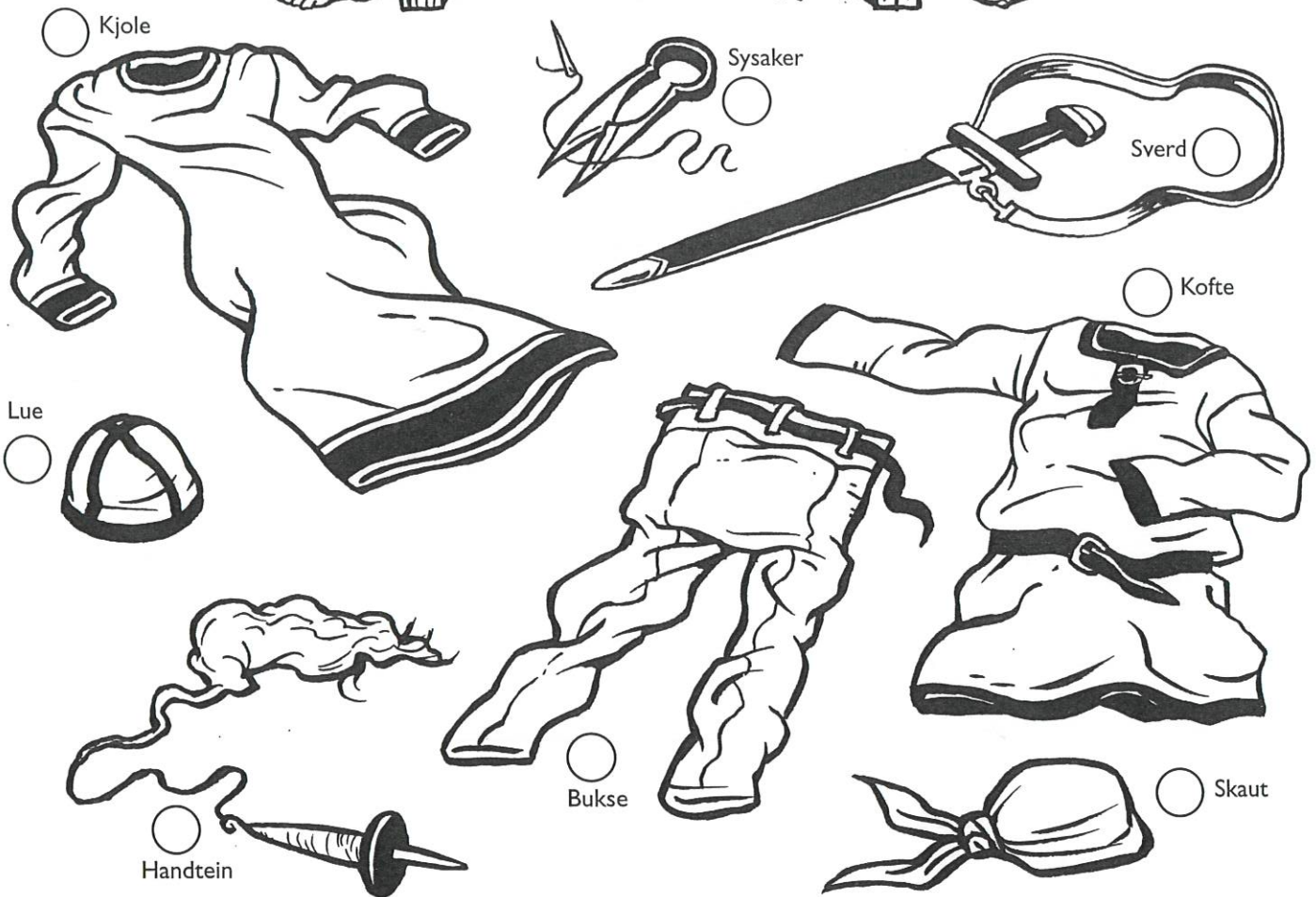
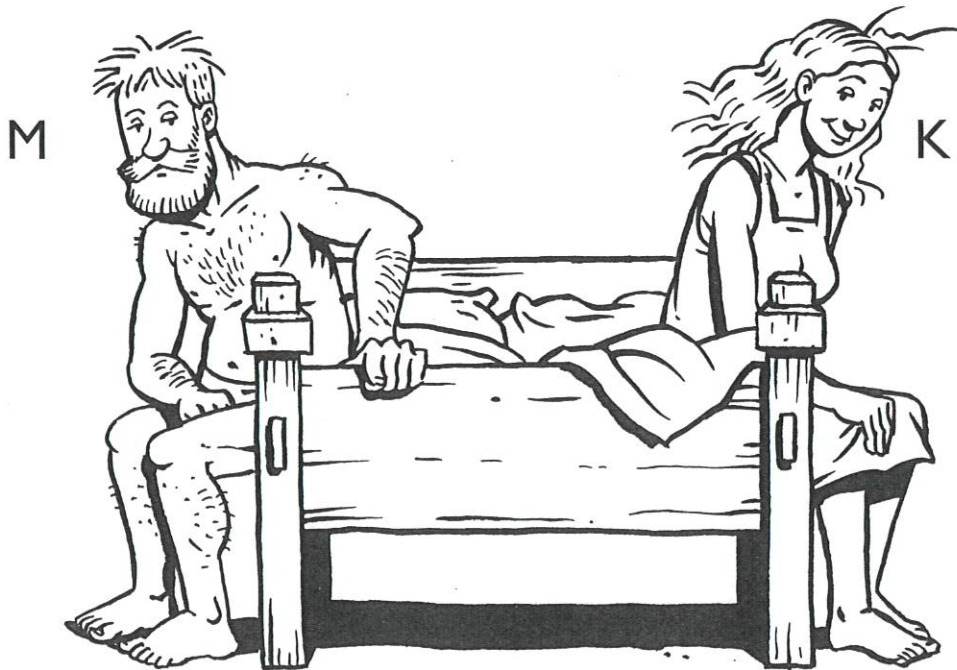

Hva står det risset inn på steinen?

Her kan du skrive ditt eget
 navn med runer!

MANN OG KONE

Mann og kvinne har ulike klær og ulike redskap.
Sett en M ved tingene som tilhører mannen og en K ved kvinnens.

FINN SKATTEN!

I gravhaugen ligger det rike skatter. To røvere graver seg inn i haugen fra hver sin kant.
Hvem av dem finner skatten, Kveldulv eller Torgrim?

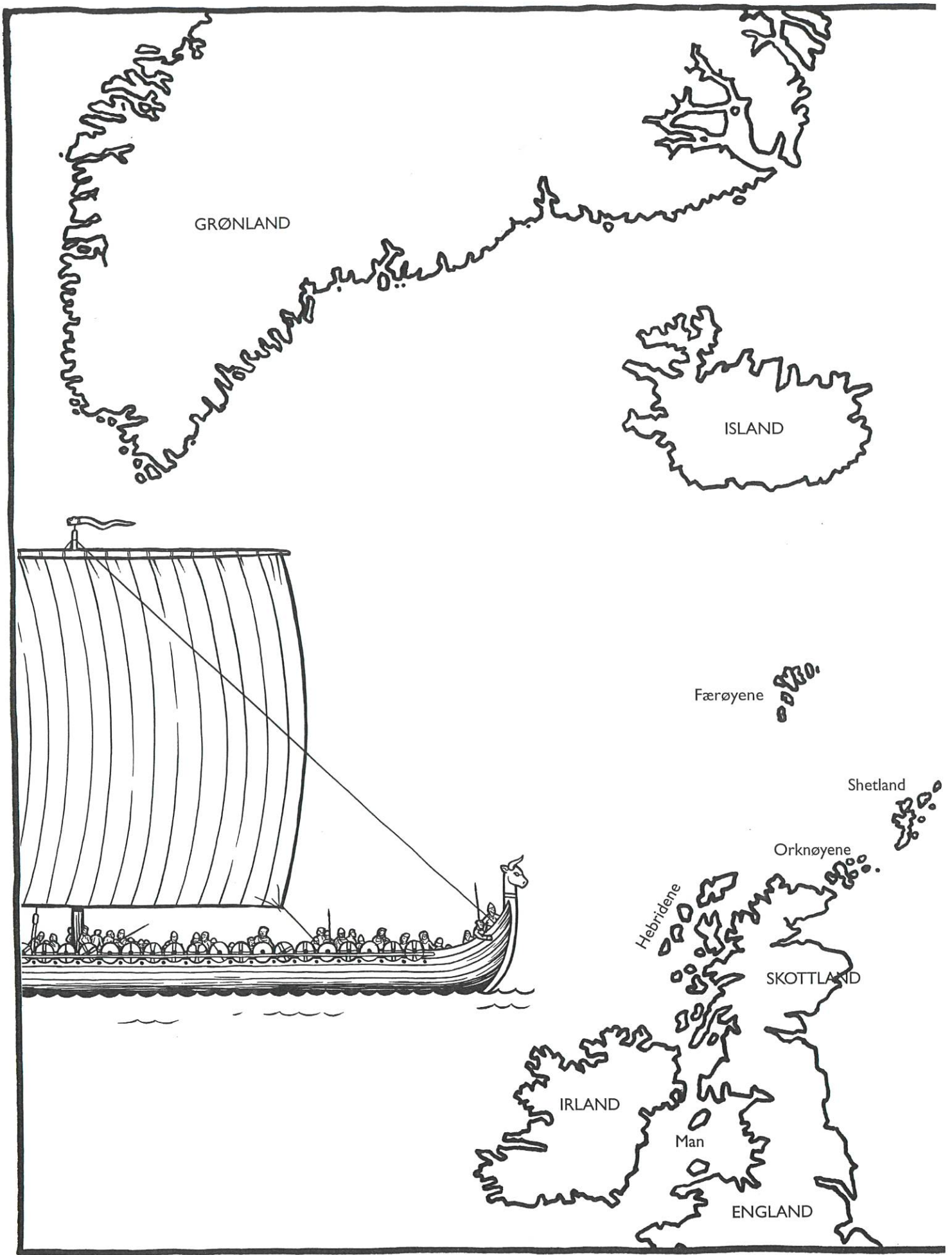

KVELDULV

TORGRIM

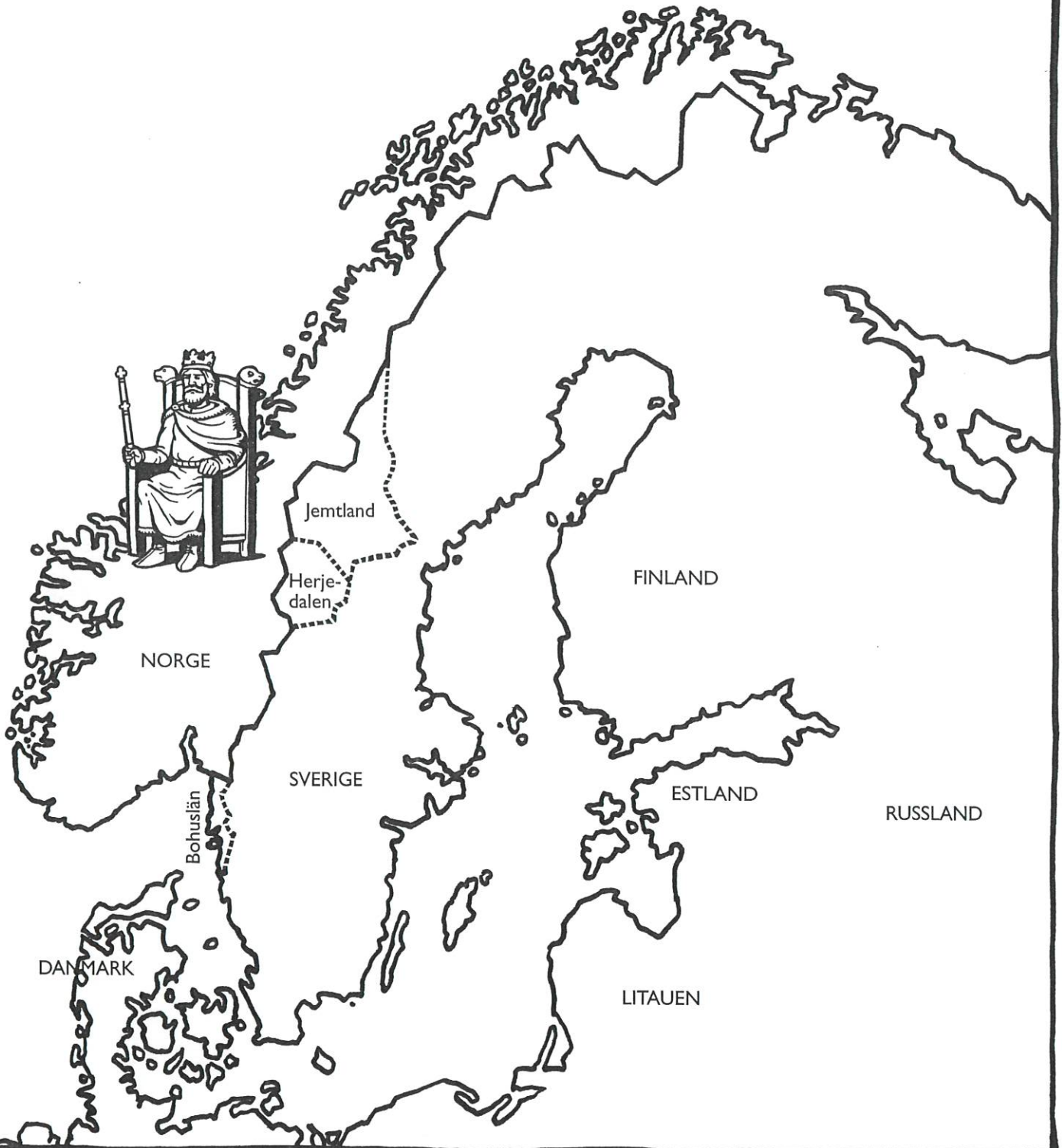

MIDDELALDER-NORGE

I tidlig middelalder var Norge et vidstrakt rike med landområder rundt hele Nordsjøen. I tillegg til det vi tenker på som Norge i dag, var også disse stedene en del av det norske riket:

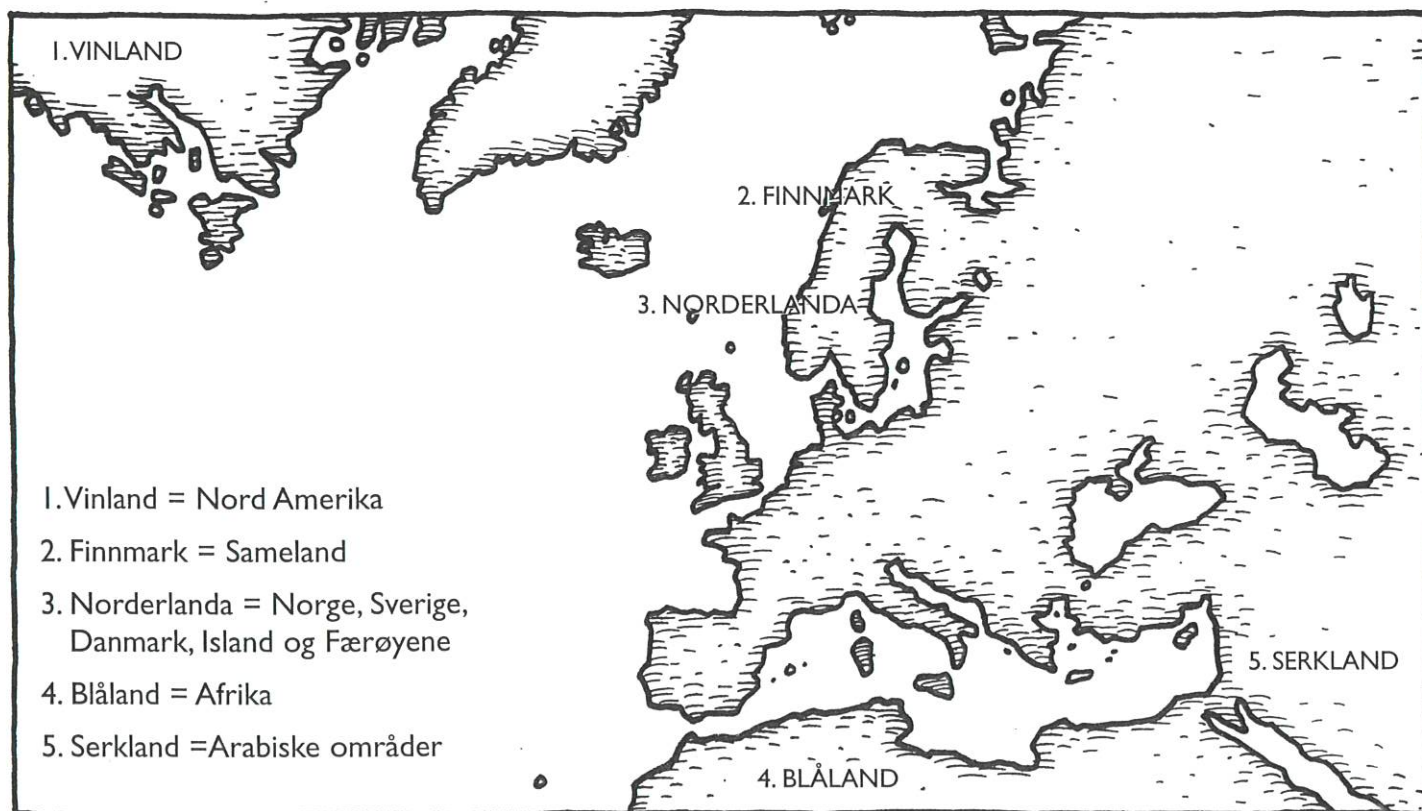
- JEMTLAND • HERJEDALEN • BOHUSLÄN • GRØNLAND
- ISLAND • FÆRØYENE • SHETLAND • ORKNØYENE • HEBRIDENE • MAN

Finn alle de gamle norske områdene på kartet og fargelegg dem med den samme fargen.

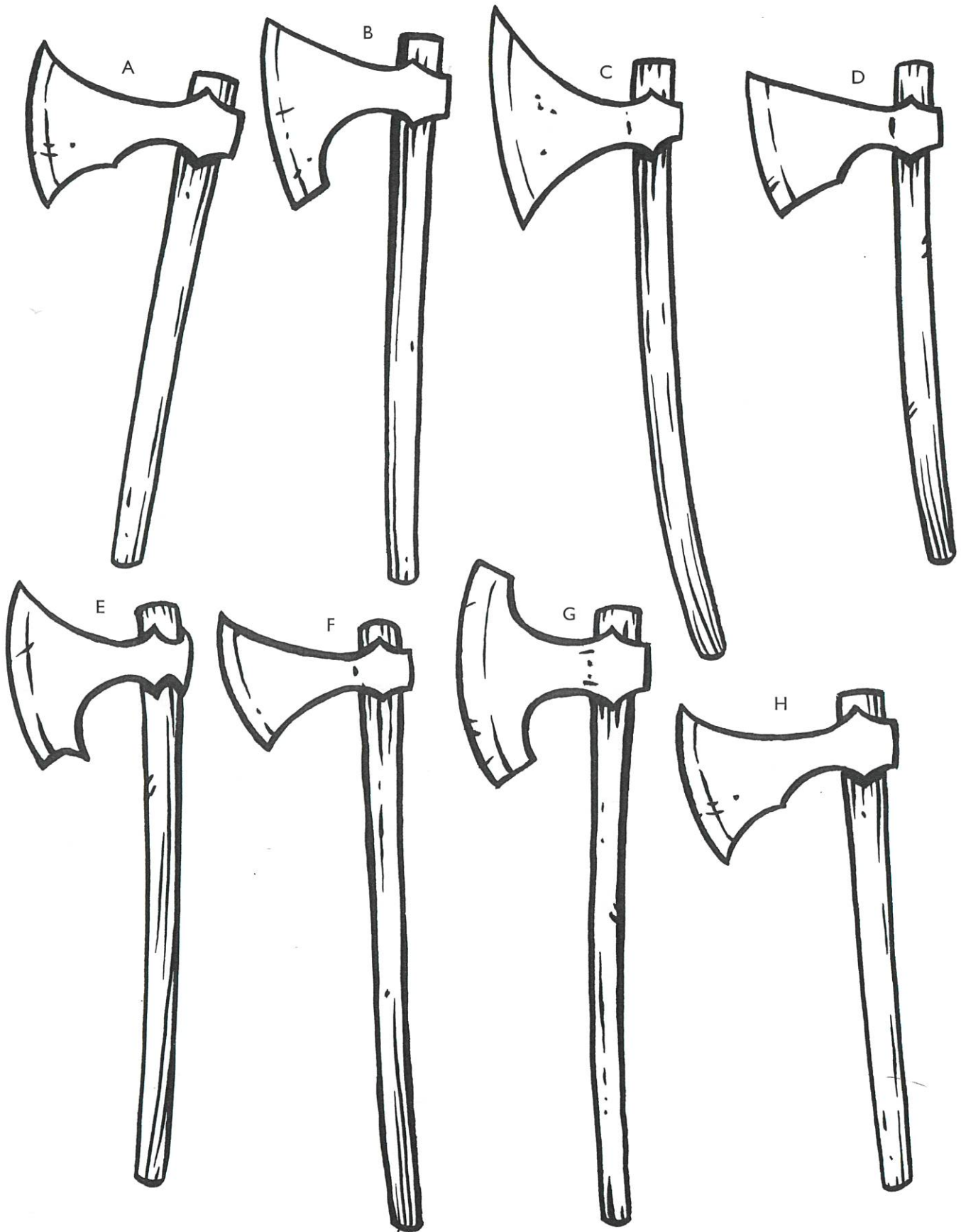
HVOR BOR DE?

På sine reiser kom vikingene i kontakt med mange ulike folkeslag.
Ser du hvor de fem figurene nederst hører hjemme?
Skriv riktig land / tall ved den enkelte figur.

FINN TO LIKE!

Av de åtte øksene, er det bare to som er helt like. Hvilke?

HÅNDARBEID

HANDTEIN - KNIV - ULLKAMMER - SAKS - GARN

Finn navnet på, og ring rundt disse arbeidsredskapene og gjenstandene i bokstavmylderet. Kun vannrett og loddrett. Du kan også sette strek fra ordene og til tingene på tegningen.

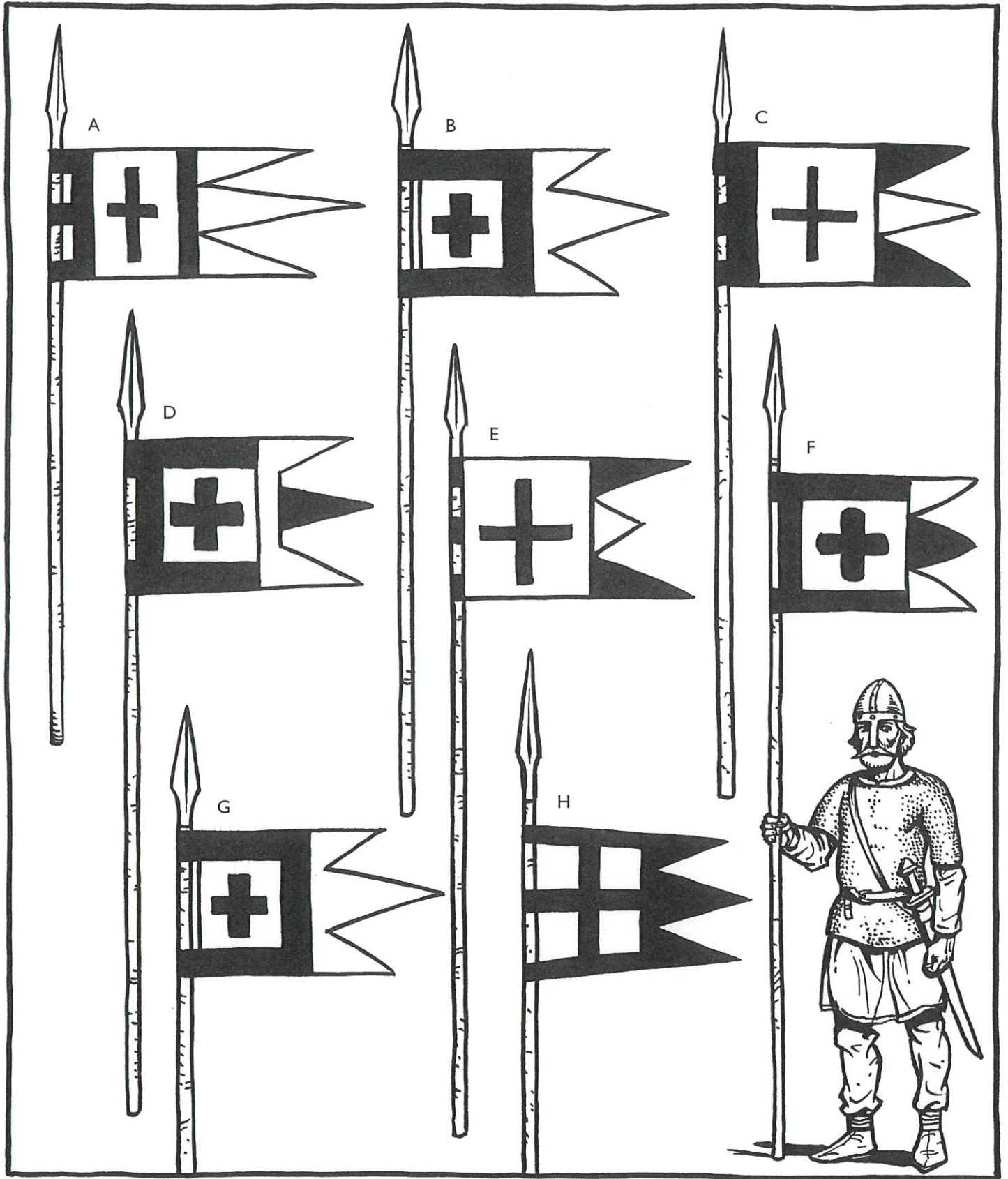
A	B	U	P	E	C	I	V	L
Y	Å	L	B	S	R	T	U	A
G	I	L	M	D	S	A	K	S
P	Y	K	I	S	L	I	N	K
A	H	A	N	D	T	E	I	N
S	I	M	G	A	B	A	V	S
Ø	L	M	Ø	Å	L	N	Æ	M
I	Å	E	A	F	G	J	Å	Y
G	A	R	N	M	S	Ø	P	B
P	M	L	G	U	N	T	S	K

MERKER

Når stormenn skulle møtes i slag, bar de med seg spesielle merker som viste krigerne deres hvor lederen var. Den som fikk bære merket ble kalt merkesmann, og det var en stor ære.

To av flaggene på merkene her er like, hvilke?

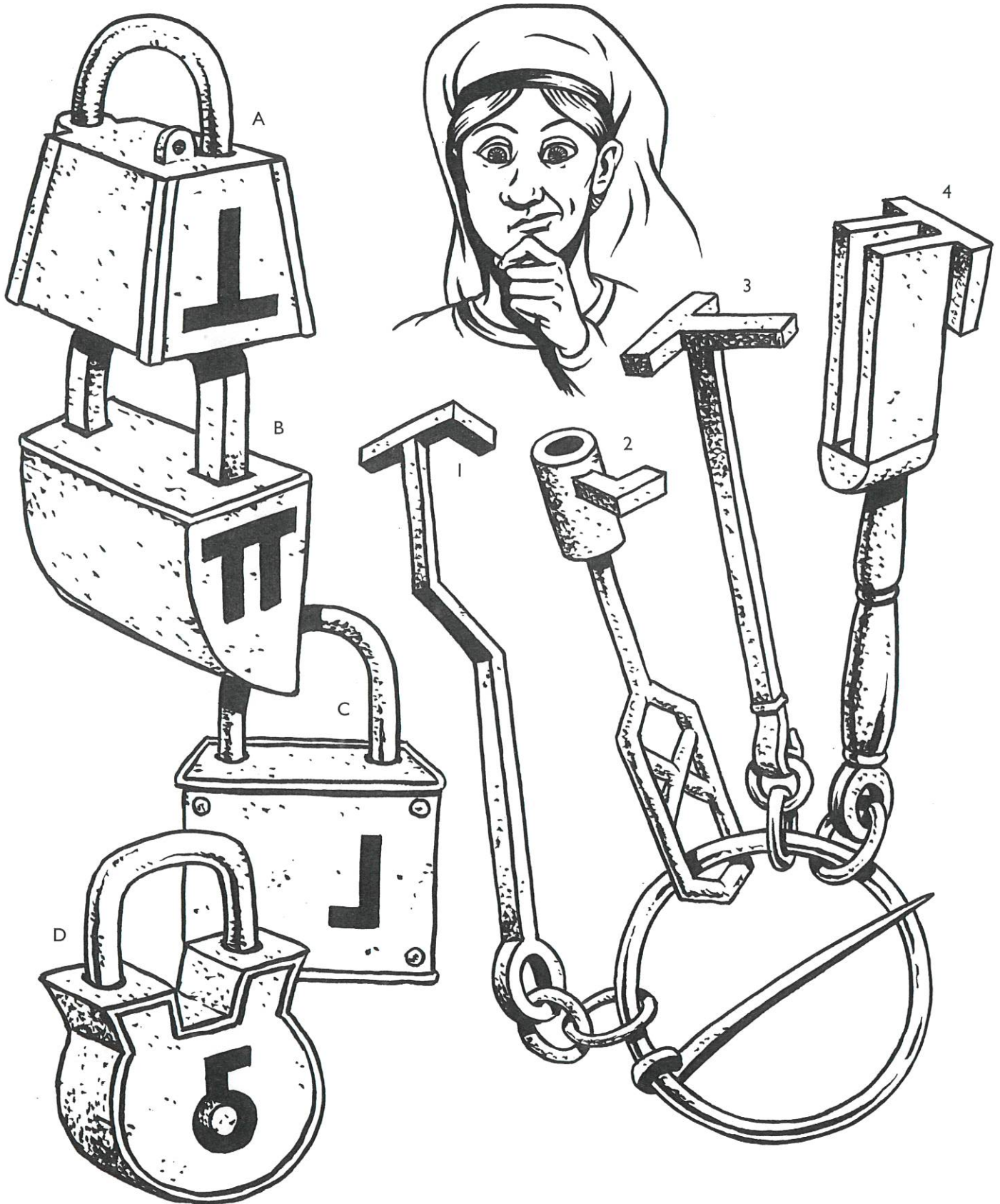
GAMMELT OG NYTT

Her ser vi et motiv fra vikingtiden, men vent litt! Her er det mange ting som ikke fantes for tusen år siden! Finn de fem tingene som ikke hører hjemme i bildet.

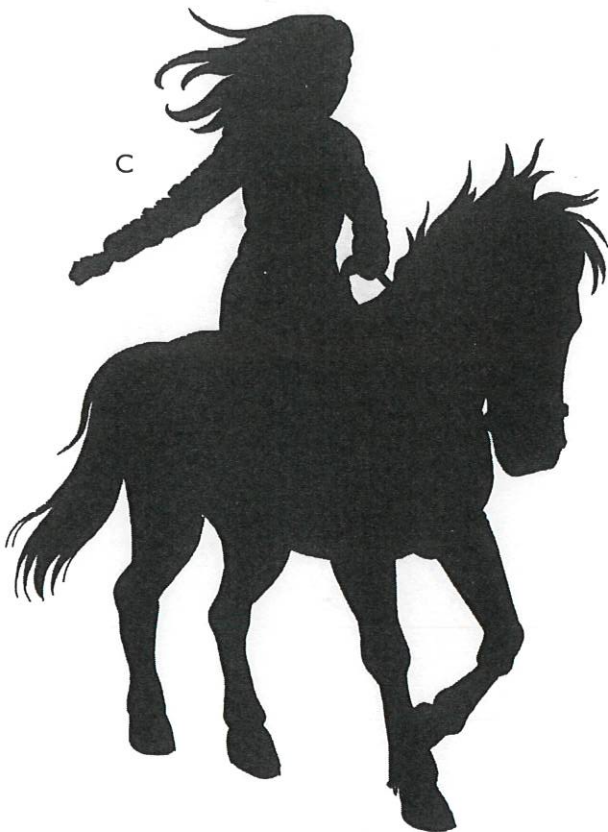
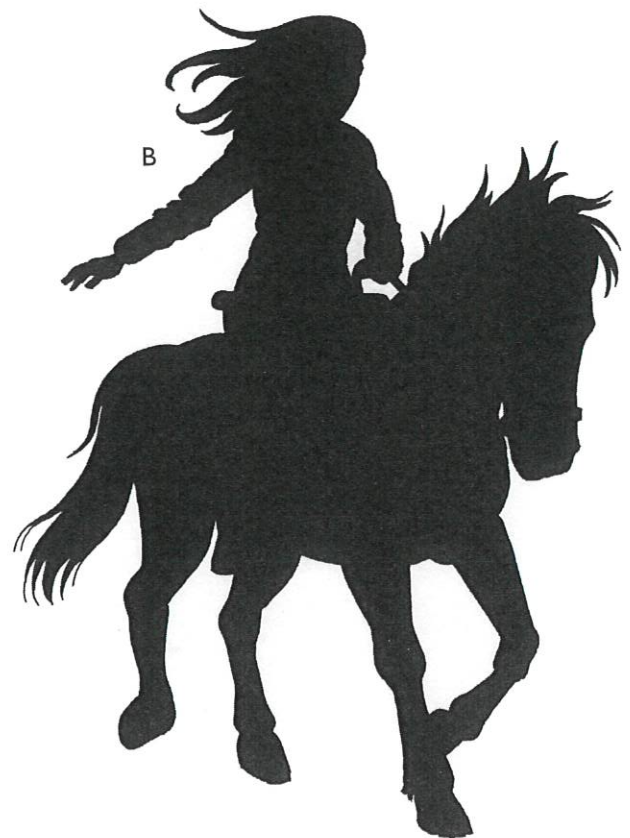
RIKTIG NØKKEL

Husfruen bærer alle gårdens nøkler i beltet sitt.
Hjelp henne å finne rett nøkkel til rett hengelås!

RIKTIG SKYGGE

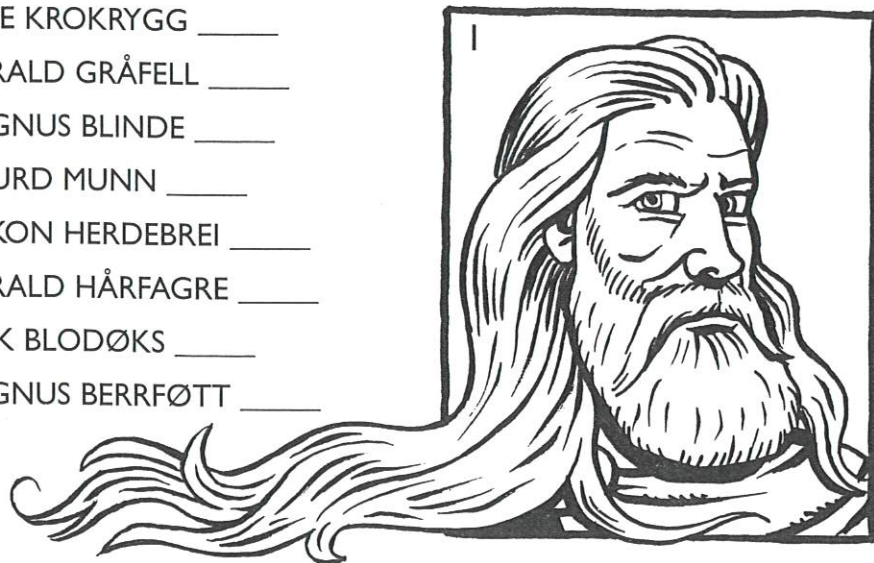
Hvem av de tre skyggene er en nøyaktig siluett av tegningen?

HVEM ER HVEM?

Vikingene likte å gi hverandre kallenavn. Her ser du åtte norske konger med særegne navn.
Finn ut hvilke navn som tilhører hvilket ansikt og sett riktig tall bak hvert navn.

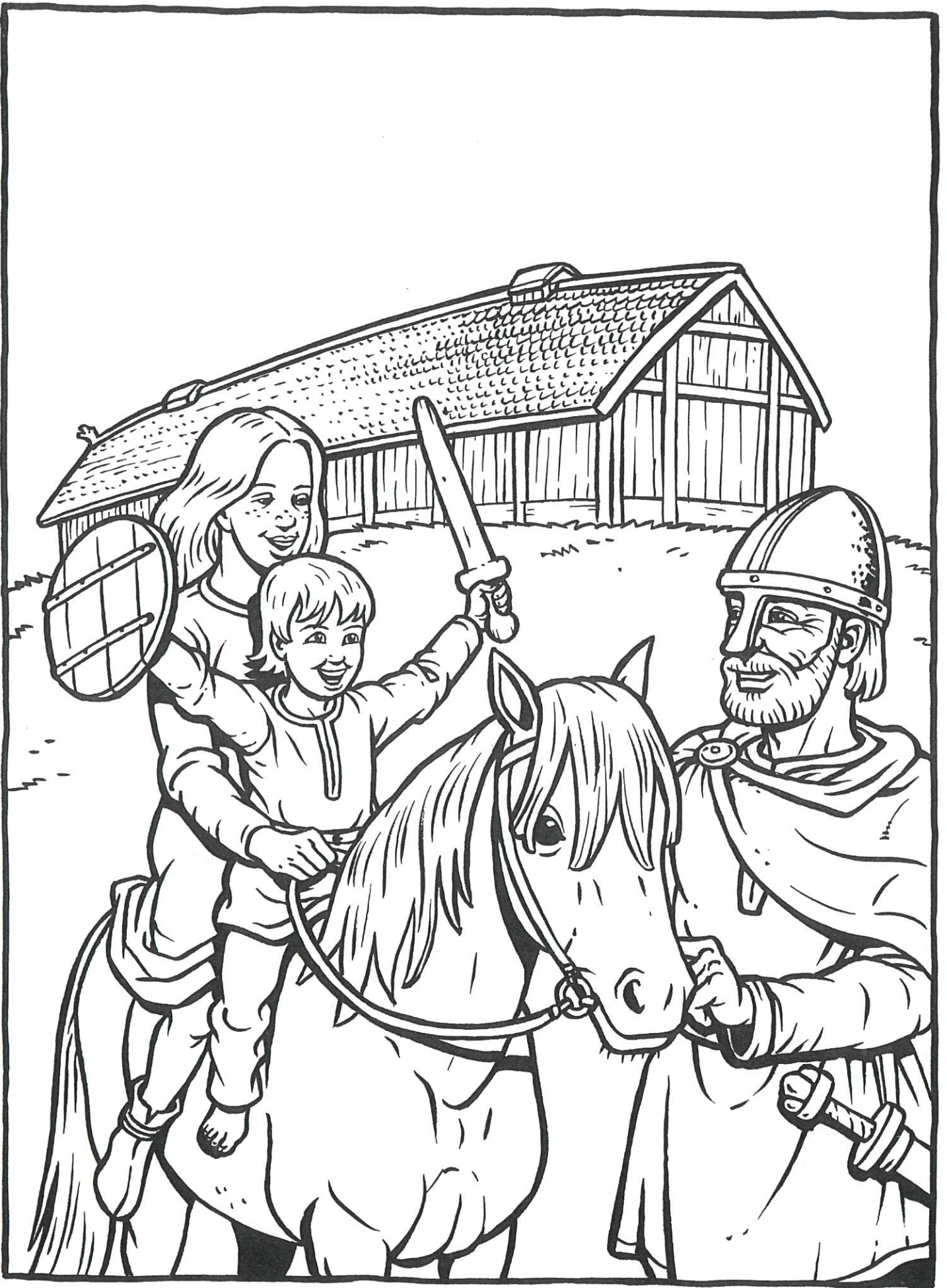
- INGE KROKRYGG _____
- HARALD GRÅFELL _____
- MAGNUS BLINDE _____
- SIGURD MUNN _____
- HÅKON HERDEBREI _____
- HARALD HÅRFAGRE _____
- EIRIK BLODØKS _____
- MAGNUS BERRFØTT _____

FEM TING MANGLER

De to tegningene på dette oppslaget ser like ut, men fem ting mangler på tegningen til høyre. Sett ring rundt de stedene hvor det er forskjeller.

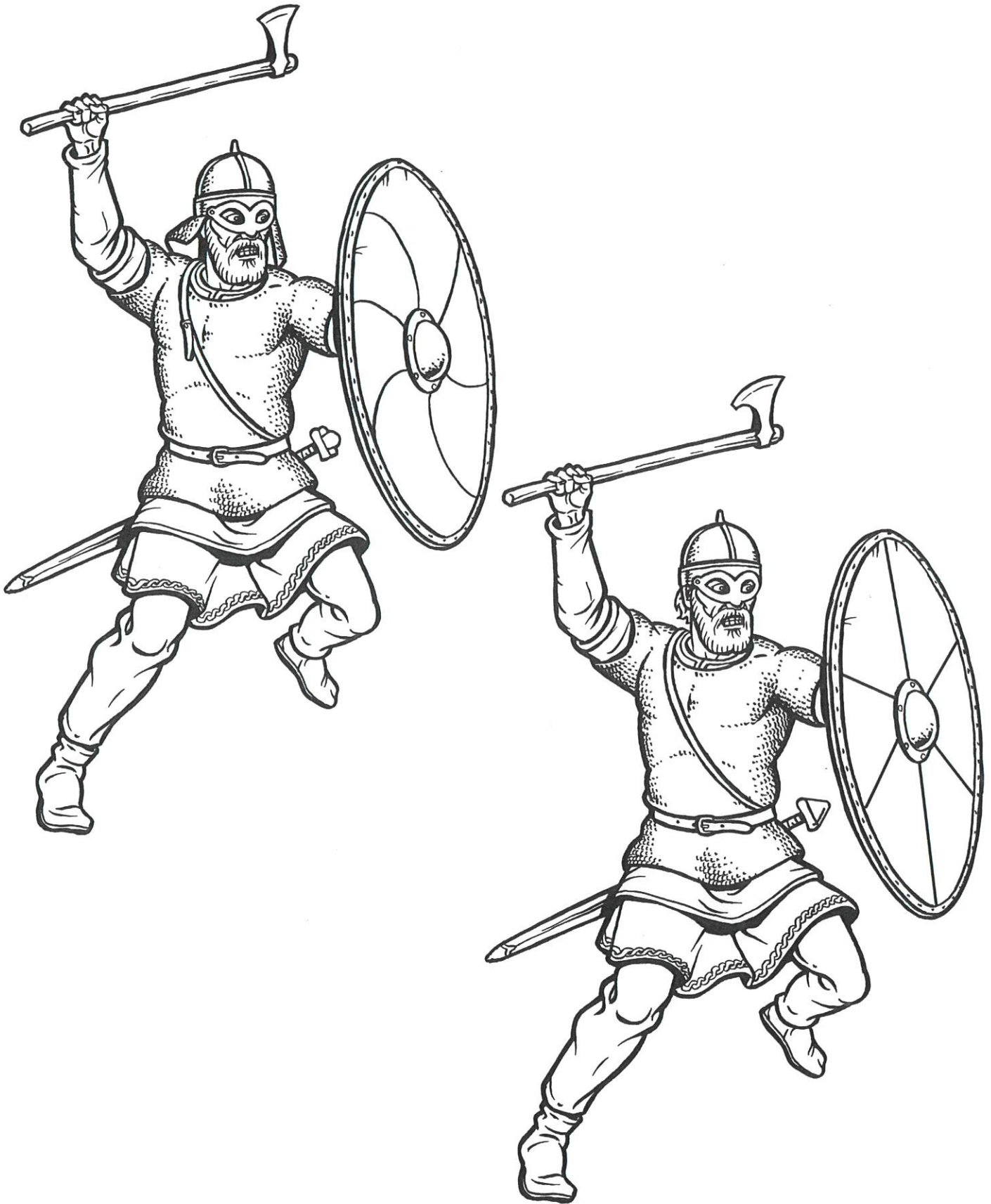
SMYKKESTEINER

To av smykkesteinene har likt mønster, hvilke to?

FINN FORSKJELLENE

De to krigerne ser nesten helt like ut, men det er fem forskjeller. Finn dem og sett ring rundt.

FINN ORDENE

Finn 10 ord, vannrett, loddrett og på skrå! Ordene finnes i denne teksten:

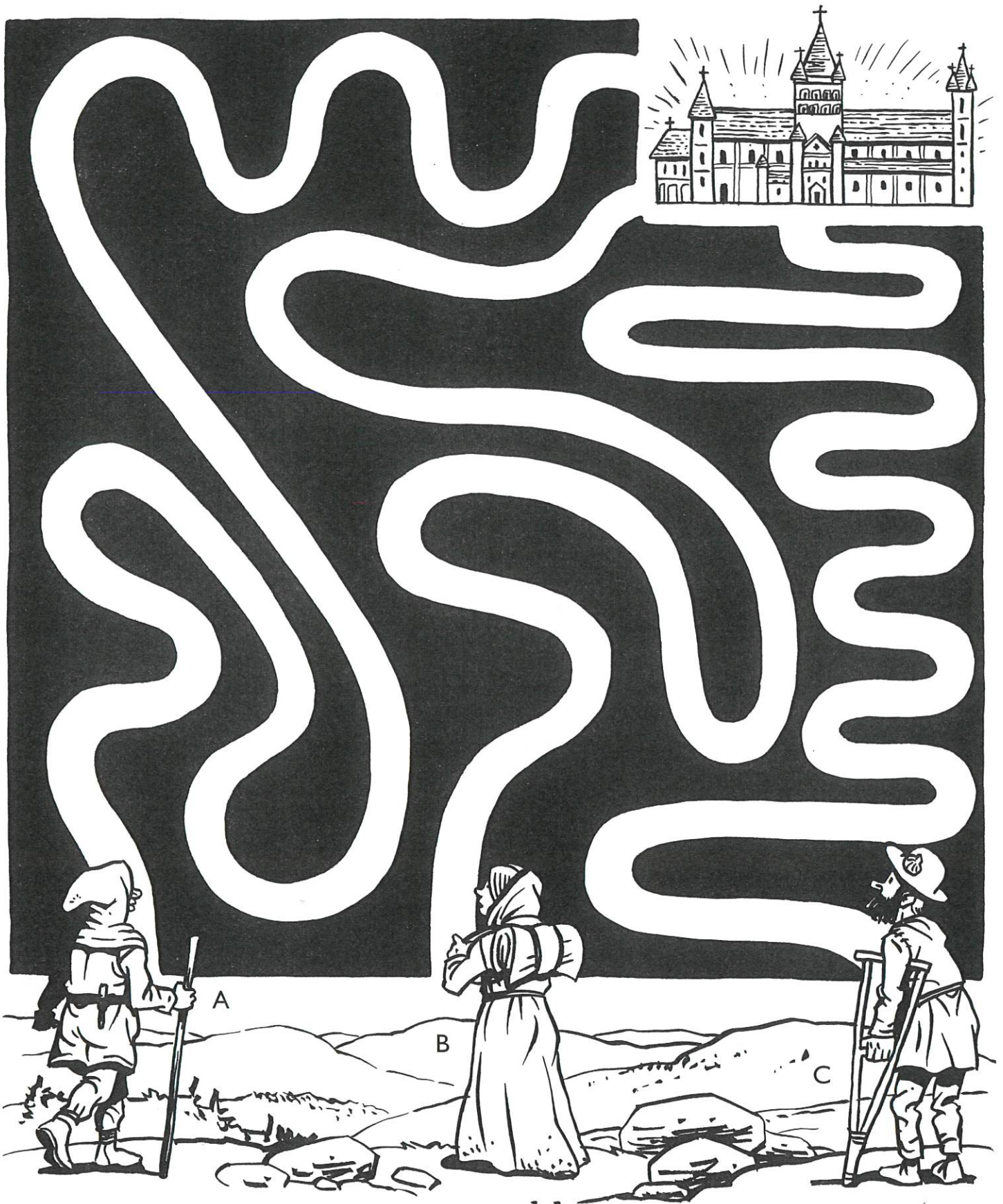
Slaget på Stiklestad. I året 1030 ble kong Olav Haraldsson drept i slaget på Stiklestad. Hans kongshær braket sammen med en stor bondehær. De sloss med sverd, øks, skjold, spyd, pil og bue. Dette slaget reknes som slutten på vikingtida. Kong Olav ble senere helgen, og ble da kalt Olav den Hellige.

Ø	K	B	O	N	D	E	H	Æ	R	F	A	M	T	T
H	U	D	Ø	Z	N	Æ	U	X	E	D	P	A	Ø	K
E	R	K	F	E	K	N	B	I	M	M	I	K	S	B
Y	D	Æ	G	X	Å	L	P	U	D	O	L	A	V	L
P	Ø	L	R	R	S	O	S	I	Ø	D	D	S	L	E
D	E	Z	H	P	I	K	O	N	G	S	H	Æ	R	B
H	X	U	A	H	P	Z	J	O	D	U	Z	R	I	Å
K	M	O	E	X	C	M	Y	O	B	R	L	Æ	S	Y
D	R	Z	U	G	X	K	B	S	L	U	Ø	Ø	V	P
T	S	T	I	K	L	E	S	T	A	D	Æ	M	E	O
B	P	L	A	Æ	A	F	E	D	Y	M	P	P	R	L
S	Y	Æ	I	J	Y	D	K	M	Æ	E	S	N	D	B
Ø	D	E	K	L	I	R	L	S	S	K	R	M	O	Y
Å	M	K	O	D	Y	P	U	E	Ø	N	Æ	E	K	K
E	Y	R	F	K	L	L	Å	K	H	E	L	G	E	N

PILGRIMSVEIER

De tre pilgrimene velger ulike stier over Dovrefjell til Hellig Olavs grav i Nidarosdomen.
Hvem velger den korteste veien? Bruk en hyssing til å måle med!

LØSNINGER

SIDE 1:

Biskopen: Tiara, Bibel og hyrdestav
Kongen: Krone, septer og rikseple
Hirdmannen: Skjold, spyd, hjelm

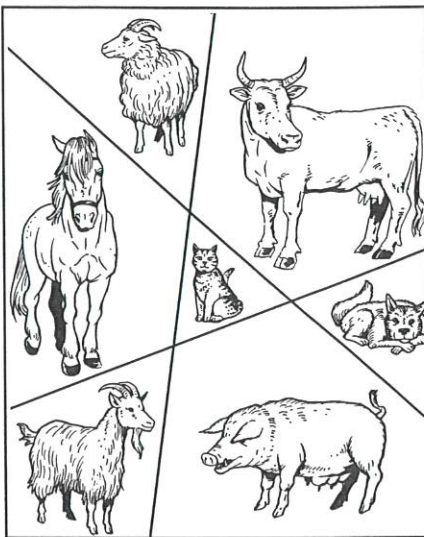
SIDE 2: Atle får fisken.

SIDE 3: Skjold nr. 5 og 7 er like.

SIDE 4-5:

Det første skipet er Ormen Lange, det i midten er Visunden og det lengst til høyre er Mariasuden.

SIDE 6:

SIDE 7: Eirik Raude kommer til Grønland, Leiv Eiriksson til Vinland og Ravne-Floki til Island.

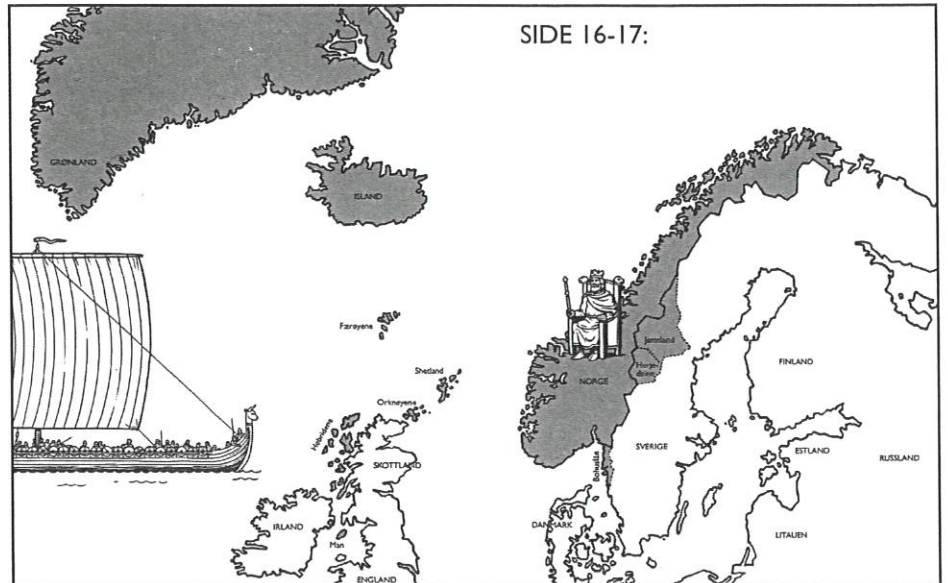
SIDE 10: De korsmerkede Olavs menn er: D (under kneet), E (på skjoldet), G (på kappe-brosjen) og H (i mønsteret nederst på kofta).

SIDE 11: Ordet er "Stiklestad"

SIDE 12 - 13: Håkon den Godes sverd heter "Kvernbit", Gutten heter "Gunnar", jenta heter "Astrid". Beskjeden på brevet er "Rydd rommet ditt gutt". I steinen står det risset inn "Vikingene risset runer i store steiner".

SIDE 14: Mannens ting er: Lue, bukse, sverd, kofte.
Kvinnens ting er: Kjole, sysaker, handtein og skaut.

SIDE 15: Torgrim finner skatten.

SIDE 16-17:

SIDE 18: A-1 (Vinland), B-5 (Serkland), C-3 (Norderlanda), D-2 (Finnmark), E-4 (Blåland)

SIDE 19: A og H er like.

SIDE 20:

A	B	U	P	E	C	I	V	L
Y	Å	L	B	S	R	T	U	A
G	I	L	M	D	S	A	R	S
P	Y	K	I	S	L	I	N	K
A	H	A	N	D	T	E	N	
S	I	M	G	A	B	A	V	S
Ø	L	M	Ø	Å	L	N	Æ	M
I	Å	E	A	F	G	J	Å	Y
G	A	R	N	M	S	Ø	P	B
P	M	L	G	U	N	T	S	K

SIDE 21: B og G er like

SIDE 22: De moderne tingene på tegningen er: 1. Mannen har armbåndsursur. 2. CD/kassett-spiller ved hoggestabben. 3. Skjøteledning på bakken mellom mannen og kona, 4. Kona heller fra en melkekartong. 5. Helikopter i luften.

SIDE 23: Nøkkel 1 passer i lås C, nøkkel 2 passer i lås D, nøkkel 3 passer i lås A, nøkkel 4 passer i lås B.

SIDE 24: B er den rette skyggen.

SIDE 25: Inge Krokrygg er nr. 7, Harald Gråfell er nr. 3, Magnus Blinde er nr. 5, Sigurd Munn er nr. 6, Håkon Herdebrei er nr. 8, Harald Hårfagre er nr. 1, Eirik Blodøks er nr. 2, Magnus Berrføtt er nr. 4.

SIDE 26-27: Disse tingene mangler på tegningen på side 27: 1. Det ene hodet på takmønet. 2. Kvinnen som står opp ved langhuset. 3. Halsringen på den lille gutten. 4. Bisselet over mulen på hesten. 5. Nederste del av jentas hår.

SIDE 28: Smykkestein L og I 4 er like.

SIDE 29: 1. Øksehodet er forskjellig. 2. Bare den ene hjelmen har brynjeanheng i nakken. 3. Skjoldene har forskjellig mønster. 4. Sverdknappene er forskjellig. 5. Bare den ene krigeren har spenne på beltet som går over brystet.

SIDE 30:

Ø	K	B	O	N	D	E	H	Æ	R	F	A	M	T	
H	U	D	Ø	Z	N	Æ	U	X	E	D	P	A	Ø	K
E	R	K	F	E	K	N	B	I	M	M	I	K	S	B
Y	D	Æ	G	X	Å	L	P	U	D	O	L	A	V	L
P	Ø	L	R	R	S	O	S	I	Ø	D	D	S	L	E
D	E	Z	H	P	I	K	O	N	G	S	H	Æ	R	B
H	X	U	A	H	P	Z	J	O	D	U	Z	R	I	Å
K	M	O	E	X	C	M	Y	O	B	R	L	Æ	S	Y
D	R	Z	U	G	X	K	B	S	L	U	Ø	Ø	V	P
T	S	T	I	K	L	E	S	T	A	D	Æ	M	E	O
B	P	L	A	Æ	A	F	E	D	Y	M	P	P	R	L
S	Y	Æ	I	J	Y	D	K	M	Æ	E	S	N	D	B
Ø	D	E	K	L	I	R	L	S	S	K	R	M	O	Y
Å	M	K	O	D	Y	P	U	E	Ø	N	Æ	E	K	K
E	Y	R	F	K	L	L	Å	K	H	E	L	G	E	N

SIDE 31: A tar den lengste veien, B den korteste og C den mellomste.

STIKLESTAD

Stiklestad Nasjonale Kultursenter
N - 7650 Verdal
Telefon +47 74 04 42 00
www.stiklestad.no

